

HRRR NA NĚ!

ÚŽASNÁ ZEMĚPLOCHA
TERRY PRATCHETT

H R R R N A N Ě !

Copyright © 1997 by Terry and Lyn Pratchett

Translation © 1999 by Jan Kantůrek

Cover © 1997 by Josh Kidby

First published by Victor Gollancz Ltd.

Všechna práva vyhrazena.

Žádnou část této knihy není dovoleno použít
nebo jakýmkoliv způsobem reprodukovat a šířit
bez souhlasu nakladatele.

ISBN 978-80-7197-601-1

Byla temná, bezměsíčná noc, což bylo pro úmysly Kuboše Janečka velmi vhodné.

Vydal se na lov Zvědavých olihní, kterým se tak říkalo, protože to jednak byly olihně a jednak byly zvědavé. Jejich zvědavost byla tím, co k nim také přilákalo zvědavost lidí.

Obvykle věci probíhaly takto: Krátce po tom, co olihně připluly zvědavě obhlédnout světlo lucerny, kterou Kuboš Janeček zavěsil na vnější bok člunu, začaly se s dvojnásobnou zvědavostí zajímat o způsob, jakým mnohé z jejich středu se zašploucháním mizely směrem vzhůru.

Některé z nich si dokonce chtěly zvědavě prohlédnout tu špičatou věc se zpětnými háčky, která se k nim tak rychle přibližovala od hladiny, ale většina z nich na to neměla dost času.

Zvědavé olihně byly výjimečně zvědavé. Ke svému neštěstí nebyly příliš dobré v praktickém využití získaných poznatků.

Do míst, kde se vyskytovaly, to bylo daleko, ale Kubošovi se ten výlet obvykle více než vyplatil. Zvědavé olihně byly malé, neškodné, jejich loviště se velmi těžce hledala a gourmeti celého světa se shodli v tom, že na světě neexistuje tvor, který by měl odpornější chuť než ony. To mělo za následek, že se po nich vzápětí nesmírně zvýšila poptávka v jistých velmi drahých restauracích, kde z nich ti nejzkušenější šéfkuchaři s neobvyklou péčí připravovali pokrmy, v nichž *„zaručeně není ani stopy po chuti Zvědavé olihně!“*

Této bezměsíčné noci, uprostřed období olihního tření, však narazil Kuboš Janeček na jistý problém. V takových nocích bývaly olihně mnohokrát zvědavější než obvykle, ale jak se zdálo, dnes pracoval nějaký velmi zručný šéfkuchař přímo někde tady pod hladinou.

Široko daleko nebylo vidět jediné zvědavé oko. Nebyly tady dokonce ani žádné jiné ryby, přestože obvykle jich světlo přilákalo celá hejna. Zahlédl jen jedinou, a ta se hnala vodou rovně a rychle jako zběsilá.

Odložil vidlici se třemi hroty a přešel na druhou stranu člunu, kde hladinu moře, ozářenou svitem pochodně, upřeně pozoroval jeho syn Lesbín.

„Za celou půlhodinu ani ploutvička,“ postěžoval si Kuboš.

„Jseš si jistý, že jsme na tom správném místě, tati?“

Kuboš zamžoural k obzoru. Obloha tam v jednom místě světélkovala a udávala tak polohu města Al Kali na klačském pobřeží. Pak se obrátil o sto osmdesát stupňů. I tady horizont světélkoval, tentokrát to byla světla Ankh-Morporku. Člun tiše plul na vlnách uprostřed mezi oběma městy.

„Samozřejmě, že ano,“ prohlásil klidně, i když v tomto okamžiku by za svá slova ruku do ohně nedal.

Protože moře bylo nezvykle tiché. Vypadalo velmi podivně. Člun se sice mírně pohupoval, ale to způsobil Janeček svým pohybem, nikoli vlnění moře.

Měl pocit, že každým okamžikem musí nastat bouře. Jenže na nebi tiše blikaly hvězdy a nikde nebyl jediný mráček.

Hvězdy se ovšem odrážely i na hladině moře. Je pravda, že *tohle* se opravdu často nevidí.

„Myslím, Lesi, že bychom odsud měli zmizet,“ prohlásil Kuboš.

Les ukázal na zplihlou plachtu. „A co chceš použít místo větru?“ A právě v té chvíli zaslechli skřípění vesel.

Kuboš, který napínal pohled do tmy, nakonec zahlédl obrys dalšího člunu, jenž mířil přímo k nim. Uchopil lodní hák.

„Věděl jsem, že jsi to ty, ty mizerný cizozemský zloději!“

Skřípot vesel utichl a nad vodou se rozlehl hlas.

„Aby tě tisíc ďáblů pohltilo, ty prokletý chlape!“

Druhá loďka připlula blíž. Vypadala podivně; na přídi měla namalovány oči.

„Všechny jsi je vychytil, co? Zarazím do tebe svou vidlici, ty lumpe, ty natrávené střevo, kterému smradem není rovno!“

„Můj zahnutý meč na tvé nemyté hrdlo, ty nečistý synu prašivé psí samice!“

Lesbín nahlédl přes bok člunu. Moře doslova pěnilo malými bublinkami, které se hustě objevovaly na hladině.

„Táto?“ řekl.

„Támhle, to je Umaštěný Arif!“ vykřikl jeho otec. „Dobře se na něj podívej! Jezdí sem celé *roky* a krade nám *naše* olihně, ten hnusný hamižný ďábel!“

„Táto, podívej –“

„Ty se koukej chytit vesel a já mu nacpu ty jeho zkažené černé zuby do chřtánu!“

Les slyšel, jak se v druhém člunu ozvalo: „Podívej se, jak ten žebrák, který si říká rybář – tfuj! – ten zloděj ryb –“

„Vesluj!“ zařval jeho otec.

„K veslům!“ zařval hlas v druhém člunu.

„A či jsou vlastně ty olihně, táto?“ zeptal se Les.

„*Naše!*“

„Fakticky? Už před tím, než jsme je chytili?“

„Bud’ zticha a vesluj!“

„Člun se nehýbá, na něčem jsme uvázli, táto!“

„Pod náma je alespoň tři sta sáhů vody, hochu! Na čem bychom asi tak uvázli, he?“

Les se pokusil vyprostit veslo z jakési věci, která se vynořovala z šumícího moře.

„Vypadá to jako... kuře, tati!“

Odněkud z hlubin se ozval jakýsi zvuk. Znělo to jako nějaký gong, nebo zvony, které se pomalu přibližují.

„Kuřata neumějí plavat!“

„Tohle je ale železné, tati!“

Kuboš se potácivě přesunul na zád člunu.

Bylo to kuře vyrobené ze železa. Tedy spíše kohout. Byl pokrytý mořskými řasami a ulitami mušlí, a jak se pomalu zve-

dal na pozadí noční oblohy ke hvězdám, stékaly z něj pramínky slané vody.

Kohout seděl na kříži podobném bidélku.

Na každém rameni kříže bylo jedno písmeno.

Kuboš Janeček přidržel pochodeň blíž k onomu podivnému předmětu.

„Co to má u všech –“

Pak vytáhl veslo ze závěsu a sedl si na lavičku vedle syna.

„Pádluj jak ďábel, Lesi!“

„Co se děje, tati?“

„Mlč a pádluj! Musíme pryč!“

„Je to obluda, táto?“

„Je to horší než obluda, synu!“ vykřikl Kuboš, když se obě vesla ponořila do vody.

Věc teď už byla poměrně vysoko a bylo vidět, že je umístěna na jakési věži...

„Co je to, tati? *Co je to?*“

„Je to zatracená větrná korouhev!“

Nedošlo, tedy podle obvyklých měřítek, k žádné zvláštní geologické činnosti. *Potápění* světadílů bývá obvykle doprovázeno výbuchy sopek, zemětřesením a flotilami malých loďek plných moudrých starců, dychtících stavět pyramidy a tajemné kamenné kruhy v nějaké nové zemi, kde býti vlastníkem pravého, prastarého okultního vědění znamená býti středem pozornosti místních krásků. Když se však vynořil tenhle ostrov, nezpůsobil nic jiného než zčeření fyzikálního uspořádání věcí. Prostě se jen příkradl zpátky, jako kočka, která byla několik dnů z domova a ví, že vám to dělalo starosti.

Přílivová vlna, která zasáhla pobřeží Kruhového moře, byla ve chvíli, kdy tam dorazila, vysoká sotva nějaký ten metr nebo dva a komentoval ji jen málokdo. Samozřejmě, v nízko položených močálovitých oblastech zaplavila voda nějaké ty vesnice, v nichž se utopilo pár desítek lidí, o které se nikdo nezajímal.

Ale z čistě geologického hlediska se vlastně vůbec nic nestalo.
Z čistě geologického hlediska.

„To je *město*, tati! Podívej, vidíš všechna ta okna a –“

„Říkal jsem ti, abys mlčel a vesloval!“

Ulicemi se valila mořská voda. Na obou stranách se z hučícího a bublajícího příboje vynořovaly obrovské budovy pokryté řasami a ulitami korýšů.

Otec i syn se snažili alespoň zčásti ovládat člun, který byl vtahován stále dál. A protože první lekce, kterou dostanete při kurzu veslování, je, že je to činnost, při níž se díváte opačným směrem, než plujete, neviděli druhý člun...

„Ty blbče!“

„Ty tupče!“

„Nedotýkej se toho domu! Tahle zem náleží Ankh-Morporku!“

Oba čluny se zatočily v krátkodobém víru.

„Zabírám tuhle zem jménem Serifa z Al Kali.“

„My ji viděli první! Lesbíne! Řekni mu, že jsme ji viděli první!“

„My ji viděli dřív první, dlouho před váma, houby, a ne že jste ji viděli *vy* první!“

„Lesi, tys ho viděl, viděl jsi, že se mě pokusil praštit veslem!“

„Ale, táto, když tak máváš tou vidlicí –“

„Vidíš ten zákeřný způsob, jak se nás pokusili napadnout, Acháne?“

Vtom kýly obou člunů ošklivě zaskřípaly a obě lodice, které najednou trčely v mokrém bahně, se začaly pokládat na bok.

„Podívej, táto, támhle je zajímavá socha –“

„Vložil nohu na klačskou půdu! Ty zloději olihní!“

„Okamžitě sundej ty svoje špinavé sandály z ankh-morpor-ské země!“

„Oh, táto –“

Oba rybáři na sebe přestali ječet hlavně proto, aby nabrali

dech. Krabi prchali na všechny strany. Voda mizela mezi chomáči řas a nechávala po sobě cestičky v šedivé naplavenině.

„Otče, pohled, tamten dům má ještě barevné dlaždice na –“

„Je moje!“

„Ne, *moje*!“

Lesův zrak se střetl s Achánovým.

Pohled, který si vyměnili, byl krátký, nicméně, abychom tak řekli, těhotný informacemi. První v řadě byla ta, že trapnost jejich otců dosahuje meziplanetárních rozměrů, a od ní se odvíjely všechny další.

„Táto, my přece *nemusíme* –“

„Ty sklapni! Já přece nemyslím na nic jiného než na tvou budoucnost, chlapče, a –“

„Jo, ale kdo se stará o to, jestli jsme ji viděli první nebo ne? Jsme všichni kolik desítek kilometrů od domova! Takže *kdo* se to dozví, *tati*?“

Oba lovci olihní se na sebe zuřivě zadívali.

Nad hlavami se jim tyčily budovy, z nichž odkapávala voda. Ve stěnách zely velké otvory, které mohly být dveřmi, a jiné, menší, i když nezasklené, které mohly být okny, ale všechny byly dokonale temné. Tu a tam měl Les dojem, že slyší, jak se něco s tichým zvukem plazí kolem.

Kuboš Janeček si odkašlal. „Ten kluk má pravdu,“ zabručel. „Je nesmysl, abychom se tady takhle hádali. Jen my čtyři.“

„Bodejť,“ přikývl Arif.

Pomalů začali couvat a jeden druhého při tom ostražitě pozoroval. Pak téměř ve stejné chvíli, takže to zaznělo jako dvojhlasy, oba vykřikli: „Chop se člunu!“

Nastalo několik zmatených okamžiků a pak obě dvojice, s čluny nad hlavami, běžely a klouzaly ulicemi pokrytými blátem.

Oba staří rybáři museli zastavit, vrátit se a s výkřiky „takže i únosce, co?“ si vyměnit syny.

Jak ví každý, kdo se zabývá historií, odměny se nedostává cestovateli či průzkumníkovi, jehož noha jako první stane na

panenské zemi, ale tomu, kdo pak tutéž nohu dostane co nejrychleji domů. Jestliže je ona noha stále ještě spojena s jeho tělem, je to prémie navíc.

Ankh-morporské korouhvičky se točily a skřípěly ve větru.

Je třeba poznamenat, že málokterá z nich reprezentovala některého ze zástupců *Avis domestica*. Byli mezi nimi rozliční draci, ryby a podivná zvířata. Na střeše budovy Cechu vrahů se právě přetočila do nového směru černá plechová silueta jednoho z nich, s pláštěm a dýkou pohotově. Na budově Cechu žebráků se napřahovala k nebesům hubená žebrácká ruka a skřípavě prosila vítr o měďák. Nad sídlem řeznického cechu se otáčelo ry-pákem proti větru prase a na střeše Cechu zlodějů se pomalu otáčel *skutečný*, i když už mírně rozložený, neregistrovaný zloděj a ukazoval, jak vysoko to může člověk dotáhnout, když se opravdu snaží, v tomto případě, když se snaží krást bez platné licence.

Korouhev na kopuli hlavní budovy Neviditelné univerzity se otáčela velmi pomalu a neukáže změnu větru přinejmenším ještě půl hodiny, ale faktem je, že nad městem se šířil nezaměnitelný pach moře.

Bylo již tradicí, že se na náměstí Náhlého osvětlení vedly rozpravy a monology na prázdných bedýnkách od mýdla. Scházeli se tam řečníci různého založení, tvaru, původu a inteligence, i když slovo řečníci je tady trochu přehnané vzhledem k tomu, že zahrnuje i chlubitivé žvanily, věčné karatele a do sebe zahleděné mumlaly, kteří se v davu vyskytovali s železnou pravidelností a v téměř pravidelných vzdálenostech. Lidé tady tradičně pronášeli, co si myslí, a to tak silným hlasem, jakého jen byli schopni. Říkalo se, že dokonce i Patricij na tuto tradici pohlíží laskavým okem. Pohlížel. A hodně pozorně. Není pochyb, že pro něj někdo na místě dělal i poznámky.

Stejným způsobem k té záležitosti přistupovala Hlídka.

To není špiclování, říkal si velitel Elánus. Špiclování je, když se plížíte po večerech městem, nahlížíte tajně do oken a poslou-

cháte za dveřmi. Když ale zůstanete stát v pozadí jen proto, abyste neohluchli, nemá to se špiclováním nic společného.

Bezmyšlenkovitě natáhl ruku a rozškrtl si zápalku o seržanta Navážku.

„To jsem byl já, pane,“ ozval se Navážka vyčítavě.

„Promiňte, seržante,“ broukl Elánius a zapálil si doutník.

„Nic se neděje,“ ujistil ho Navážka.

Oba pak obrátili svou pozornost zpět k mluvčím.

To ten vítr, pomyslel si Elánius. Ten s sebou přináší něco nového...

Obvykle se hovořící zabývali různými tématy, mnohá z nich se týkala věcí na hranici přičetnosti, jiná se dokonce už pohybovala v těch mírumilovných údolích na druhé straně. Dnes však byli všichni... jak bychom to řekli... monomaniakální.

„– je čas, aby dostali pořádnou lekci!“ ječel nejbližší z nich. „Proč ti naši ‚takzvaní páni‘ nevěnují pozornost hlasu lidu? Ankh-Morpork už má dost těch nadutých lupičů! Kradou nám naše ryby, ničí náš obchod, a teď nám ještě ke všemu chtějí ukrást naši zem!“

Bylo by mnohem lepší, kdyby byli lidé jásali, pískali a aplaudovali, říkal si Elánius. Většinou lidé kolem řečníků jásali a fandili, děj se co děj, aby je podnítili k dalším výlevům. Jenže jak se zdálo, kruh kolem tohoto muže mu přisvědčoval. Pomyslel si: Oni *skutečně* přemýšlejí o tom, co říká...

„Ukradli mi zboží!“ vykřikoval jiný řečník, stojící nedaleko toho prvního. „Je to zem krvežíznivých pirátů! Byl jsem přepaden na moři! Ve výsostných vodách Ankh-Morporku!“

Ozval se užaslý a všeobecně pohoršený šepot.

„A co vám vlastně ukradli, pane Kuňkinsi?“ ozval se najednou hlas z pozadí davu.

„Náklad jemného hedvábí!“

Dav vztekle zasyčel.

„Ale? Tak ne polovyschlý rybí odpad a zkažené maso? To přece bývá váš obvyklý náklad, že?“

Pan Kuňkins se vypjal na špičky, aby viděl mluvčího.

„Byl to náklad nejjemnějšího hedvábí!“ trval na svém pevně.
„A zajímá to město? Houbeles!“

Ze zástupu se ozvaly výkřiky: „Hanba! Fuj!“

„A oznámil to někdo městu?“ zeptal se pátravý hlas.

Lidé začali natahovat krky, aby lépe viděli. A když se dav poněkud rozestoupil, odhalil postavu sira Elánia, vrchního velitele Městské hlídky.

„No, to jaksi... Já...“ začal Kuňkins. „Hm... totiž... já...“

„Mě to zajímá,“ oznámil mu chladně Elánius. „Nemělo by být příliš těžké objevit náklad jemného hedvábí, které páchne po zkažených rybích vnitřnostech.“ Ozval se smích. Ankhmorporčané měli ve svých pouličních představeních vždycky rádi nějaké to oživení.

Elánius promluvil k seržantu Navážkovi, aniž při tom ovšem spustil oči z Kuňkinse. „Navážko, půjdete tady s panem Kuňkinsem, ano? Jeho loď se jmenuje *Milka*, pokud se nepletu, a myslím, že je fialová. On vám ukáže všechny přístavní doklady, obchodní a nákupní smlouvy, celní prohlášení, účty a takové ty legrace a myslím, že s tím budeme hotoví, než bys řekl švec.“

Ozvalo se zazvonění, jak Navážkova obrovská tlapa vyletěla k helmě.

„Rozkaz, pane!“

„É... é... to nemůžete,“ bránil se rychle Kuňkins. „Oni... totiž... oni mi taky ukradli i všechny papíry!“

„Vážně? Snad proto, aby mohli to zboží vrátit zpět do obchodu, kdyby se jim náhodou nezamlouvalo?“

„Nó... a kromě toho, moje loď už vyplula! Jo! Už je na moři. Vyplula! Snažím se co nejrychleji nahradit ztrátu, která mi tou loupeží vznikla!“

„Vyplula? A bez kapitána?“ zajímal se udiveně Elánius. „Takže lodi velí pan Dobšíček? Váš první důstojník?“

„Ano, jistě –“

„A to jsou věci!“ zvolal Elánius a s divadelním gestem luskl

prsty. „Nějakého člověka toho jména máme od včerejšího večera v ajnclíku na základě obvinění z nemístné opilosti..., takže ho budeme muset obvinít ještě z krádeže osobních papírů a vystupování pod cizím jménem, co? No, nevím, to je další papírování, víte, ty věci se neuvěřitelně množí...“

Kuňkins se pokoušel dívat jinam, ale Elániův pohled jeho oči vždycky přitáhl zpět. Podle občasného zachvění spodního rtu se dalo předpokládat, že se chystá k protiútoky, ale byl dost bystrý na to, aby si uvědomil, že Elániův úsměv je stejně veselý jako ten, který se v mořských vodách rychle přibližuje k tonoucímu. A na hřbetě má zahnutou ploutev.

Kuňkins učinil moudré rozhodnutí a vzdal se. „Já bych... hm... tedy já bych si měl vyřídit, totiž... dovolíte, hm...“ zahuhlal a začal se prodírat zástupem, který chvílku čekal, jestli se nestane něco zajímavého, a pak se zklamaně rozptýlil, aby si hledal jinou zábavu.

„Vy chcete, abych tam šel a podíval se na tu loď?“ zeptal se Navážka.

„Ne, seržante. Nebude tam ani stopy po nějakém hedvábí a nebudou tam žádné papíry. Nebude tam nic než zápach starých zkažených ryb, ze kterého se zvedá žaludek.“

„No né! Takže ti zatracení Klačané ukradnou všechno, co není přibité, co?“

Elánius zavrtěl hlavou a vykročil na další cestu. „V Klači trollové nežijí, že?“ zeptal se.

„Ne, pane. To je tím vedrem. Trollí mozky ve vedru nepracují. Kdybych musel jet do Klače,“ pokračoval Navážka a klouby jeho rukou, které táhl za sebou, s tichým *bink bink* klepaly o dláždění, „tak tam bych byl fakticky *hloupej*.“

„Navážko?“

„Ano, pane?“

„Nikdy nejede do Klače!“

„Ne, pane!“

Další řečník přilákal ještě větší skupinu posluchačů. Stál

před velkým transparentem, který hlásal: ŠPINAVÉ CIZÁCKÉ RUCE – PRYČ OD LEPŠE!

„Lepš,“ řekl Navážka. „Teda řeknu vám, pane, že to je jméno, ve kterým nejni ani zoubek.“

„To je ta země, která se vynořila minulý týden z moře,“ vysvětlil mu Elánius poněkud sklíčeně.

Poslouchali, zatímco mluvčí vyvolával, že Ankh-Morpork má povinnost chránit své přátele a příbuzné v nové zemi. Navážka se zatvářil nejistě.

„Jak to, že tam má někdo přátele a příbuzný, když se ta zem zrovna vynořila z moře?“

„Dobrá otázka,“ přikývl Elánius.

„To že jako třeba zadržovali dech?“

„O tom pochybuju.“

Ve vzduchu toho visí víc než jen slaný mořský vzduch, pomyslel si Elánius. Byl tady nějaký tajemný spodní proud. Cítil to. Najednou se všechny problémy změnilý v jediný. V Klač.

Ankh-Morpork žil s Klačem v míru, nebo alespoň v neválečném stavu, přinejmenším celé století. Konec konců, vždyť to byla vedlejší země, sousedé.

Sousedé... pch! Cožpak to něco znamená? Členové Hlídky by vám mohli o sousedech vyprávět *nějaké* věci. A což teprve právníci, zvláště ti hodně bohatí, pro něž slovo „soused“ znamenalo totéž co „muž, který se dokáže celých dvacet let soudit o pásek zahrady široký deset centimetrů“. Lidé vedle sebe dokážou žít celá desetiletí, den co den si cestou do práce přátelsky pokynou na pozdrav, a pak se stane nějaká jednoduchá, obyčejná věc, a už musíte jednomu z nich z hlavy vytahovat vidle.

A teď se z moře zvedla nějaká zatracená skála a všichni se začali chovat, jako kdyby Klač dovolil svému psovi štěkat celou noc.

„*Aagragaaah*,“ začal temně Navážka.

„Mně to nevádí, hlavně mi ale neplivej na nohu,“ prohlásil Elánius.

„Já jenom, že –“ Navážka mávl obrovskou rukou, „jako, že...

je to jako ty věci, co vždycky přijdou...“ zarazil se a zadíval se na své prsty, zatímco rty se mu nehlučně pohybovaly, „před něčím. Aagragaah. Tím se doslova myslí ten čas, kdy uvidíte padat malý oblázky a víte, prostě a jednoduše najednou *víte*, že teďka přijde kamenná lavina a spadne vám na hlavu, ale že už je pozdě začít utíkat. Tak ten moment, to je aagragaah.“

Elániový rty se tiše pohnuly. „Předtucha?“

„Jo, to je ta věc.“

„A z čeho to slovo pochází?“

Navážka pokrčil rameny. „Možná že má jméno po tom zvuku, co vy vydáte, když vám na hlavu spadne tisíc tun kamení.“

„Předtuchy...“ Elánius si pohladil bradu. „Jo. Taky jich mám celou řádku...“

Sesuvy půdy a laviny, pomyslel si. V jednom okamžiku je to ta překrásná poetická bílá krajina, nad níž tiše krouží padající sněhové vločky – a najednou se dá do pohybu celé horské úbočí.

Navážka na něj vrhl pohled koutkem oka. „Já vím, že o mně říkají ‚stačí stlouct dohromady dvě fošny a budou chytřejší než Navážka‘,“ řekl, „ale já dobře vím, kterým směrem ten vítr věje.“

Elánius se podíval na svého podřízeného s novým respektem.

„Takže ty to taky cítíš, co?“

Troll si dvakrát klepl do helmy, aby naznačil, že on skutečně ví své.

„Vždyť je to celkem jasný,“ zabručel. „vidíte tam nahoře na střeších všechny ty kuřata, draky a zvířata? A toho chudáka na střeše Cechu zlodějů? Stačí, když se budete dívat na ně. *Oni* to vědí. Hrom ať do mě bací, jestli vím, jak to tak vždycky poznají, že ukazují správným směrem.“

Elánius se poněkud uvolnil. Na trolla nebyla Navážkova inteligence špatná, dala by se zařadit někam mezi inteligenci sépie a sborové tanečnice, ale dalo se na něj spolehnout v tom, že jí nedovolí, aby ho zpomalila.

Navážka mrknul. „A připadá mi to jako takový ten čas, kdy jeden jde a najde si pořádný obušek a pak si sedne a poslouchá

dědu, jak vykládá o všech těch trpaslíkách, co pomlátil, když byl mladej,“ řekl. „V tom větru je totiž něco divného, rozumíte?“

„Ehm... ano...“ přikývl Elánius.

Kdesi nad hlavou mu zazněl pleskot křídel. Povzdechl si. Blíží se zpráva.

Nese ji holub.

Ale vyzkoušeli přece všechno, no ne? Bahenní dráčci měli sklony vybuchovat ve vzduchu, pidimužáci většinou zprávy sežrali a helmy s namontovanými signalizačními semaforey skutečně *nebyly* příliš úspěšné. Zvláště za větrného počasí ne. Pak Pleskot Řířka poukázala na to, že ankh-morporští holubi jsou za ty roky, kdy je pronásledovaly lstivé chrliče, mnohem chytřejší než jiní holubi. Elánius se na druhé straně utěšoval tím, že to zas není nic tak zvláštního, protože v Ankh-Morporku rostly na každém starém chlebu věci, které byly chytřejší než většina holubů.

Zašmátral v kapse a vytáhl hrst zrní. Holub, poslušen dlouhodobého výcviku, se mu usadil na rameno. Pak, poslušen svého krátkodobého vnitřního pnutí, se tam Elániovi... se tam uvolnil.

„Víš, musíme určitě najít něco lepšího,“ řekl Elánius, když rozbaloval papírek se zprávou. „Pokaždé, když pošleme nějakého holuba svobodníku Dolutryskovi, on ho prostě sní.“

„No, vždyť je to chrlič,“ zamyslel se Navážka. „Myslí si, že mu posíláme svačinku.“

„Ale,“ zabručel Elánius. „Jeho lordstvo se dožaduje mé návštěvy. To je radosti.“

Lord Vetinari měl pozorný výraz, protože už dávno zjistil, že když mají lidé pocit, že je jim pozorně nasloucháno, většinou je to uklidňuje.

A na schůzce, jako byla tahle, kdy s ním hovořili vedoucí zástupci města, naslouchal s obzvláštní péčí, protože tady mu všichni říkali to, co chtěli, aby slyšel. Věnoval velkou pozornost

prostoru mimo slova a kolem nich. Tam se ukrývaly věci, o nichž lidé doufali, že je on, Patricij, neví, a nestáli ani o to, aby se je dozvěděl.

Průběžně věnoval pozornost věcem, jejichž vyřčení se už nějakou dobu vyhýbal lord Odkragli, hlava Cechu vrahů, který dlouze promluvil o úrovni výcviku vrahů a jejich významu pro celé město. Jeho hlas nakonec tváří v tvář nevyčerpatelné Vetinariho pozornosti umlkl.

„Děkuji vám, lorde Odkragli,“ řekl Vetinari. „Jsem si jist, že teď, po tom všem, co jsme se dozvěděli, budeme spát ještě mnohem neklidněji. Jen jednu maličkost... mám vzdálený dojem, že původní pojmenování vraha ‚assassin‘ ve skutečnosti pochází z klačtiny?“

„Tedy, jaksi... když to tak chcete...“

„A mám také dojem, že mnoho vašich studentů, abychom tak řekli, pochází z Klače a jeho sousedních zemí, nebo se mýlím?“

„Nesrovnatelná kvalita vzdělání, které poskytujeme...“

„Právě o tom mluvím. Takže vy mi tady ve skutečnosti říkáte, že jejich vrazi se svou profesí zabývali dřív než naši lidé, dokonale se vyznají v našem městě a všechno jejich umění jste jim ještě pomohli rozvinout k naprosté dokonalosti, je to tak?“

„Ehm...“

Patricij se obrátil k panu Burleighovi.

„Ale ve zbraních máme samozřejmě převahu, je to tak, pane Burleighu?“

„No samozřejmě. Říkejte si o trpaslících, co chcete, ale v poslední době jsme vyrobili několik skvělých věcíček,“ tetelil se prezident Cechu zbrojářů.

„Hm. No, tak to mě rozhodně poněkud uklidnilo.“

„Ano,“ přikývl Burleigh. Zdálo se, že je v jistých rozpacích. „Jenže bych rád... Víte, při výrobě zbraní je tady jedna věc... velmi důležitá věc, totiž...“

„Myslím, že chcete říci, že ta nejdůležitější věc na výrobě zbraní je skutečnost, že je to obchod,“ přerušil ho Patricij.

Burleigh vypadal, jako kdyby ho někdo právě sundal ze skřípce a natáhl ho na skřípec mnohem větší.

„Ehm... ano.“

„Že ve skutečnosti jsou zbraně na prodej.“

„Ehm... přesně.“

„A jsou pro každého, kdo si je přeje koupit a může zaplatit.“

„Ehm... přirozeně.“

„Bez ohledu na to, kdo, jak a kde je bude používat?“

Výrobce zbraní byl, jak se zdálo, na okamžik dost zmatený.

„Prosím? Obávám se, že... *aha*. No *samozřejmě*. Jsou to přece *zbraně*.“

„Předpokládám také, že v minulých letech byl jedním z nejbližších odbytišť Klac?“

„Tedy, víte... ano... Serif je potřeboval, aby zklidnil pohraniční oblasti a...“

Patricij zvedl ruku. Vážuzel, jeho úředník a sekretář, mu podal kus papíru.

„Velký Nivelátor, desetipolohový, pět set liber těžký samostříl umístěný na pohyblivém podvozku?“ řekl. „A co to tady ještě... ano... Meteor, automatický vrhač bojových hvězdic. Stíná na dvacet metrů. Pokud není hlava čistě useknuta, dostanete své peníze zpět.“

„Slyšel jste, vaše lordstvo, někdy o T'rusech?“ zeptal se Burleigh. „Říká se, že jediný způsob, jak pacifikovat některého z nich, je opakovaně a dlouho do něj bušit sekerou a to, co zbyde, zahrabat pod kámen. A to si ještě vybrat hodně velký kámen.“

Jak se zdálo, Patricije právě zaujal velký náčrt Dervise Mk III., což byl vrhač bolasů spojených břitvodrátem. Nastalo bolestivé ticho. Burleigh se pokusil trapnou pauzu vyplnit, což je vždycky chyba.

„Kromě toho jsme jedním z nejpotřebnějších a nejzaměstnanějších výrobních odvětví v Ankh-Morporku,“ zamumlal.

„A hlavně ve vývozu vašich zbraní za hranice,“ odpověděl

mu lord Vetinari. Vrátil papír svému sekretáři a obdařil Burleigha přátelským úsměvem.

„Mám opravdu radost, že si náš průmysl vede tak skvěle,“ řekl. „Zvláště *tohle* povedu v patrnosti.“

Pečlivě sepal ruce. „Gentleman, situace je velmi vážná.“

„Čí?“ zeptal se Burleigh.

„Prosím?“

„Cože? Oh... myslel jsem na něco jiného, vaše lordstvo...“

„Mluvím o tom, že se poměrně dost našich občanů vydalo na ten prokletý ostrov. Stejně tak, pokud mám zprávy, se tam vydalo i dost obyvatel Klačů.“

„A proč se tam vlastně naši lidé vydávají?“ zajímal se pan Bahno z Cechu zlodějů.

„Protože oplývají nezdolným průkopnickým duchem a hledají v nové zemi bohatství a... ještě nějaký ten majetek navíc.“

„A proč tam táhnou Klačané?“

„Hm, ti? Protože je to spolek bezpátečních oportunistů, kteří vždycky koukají, jak by k něčemu přišli zadarmo,“ odpověděl lord Vetinari.

„To bylo mistrovské vyjádření, když dovolíte, vaše lordstvo,“ ozval se pan Burleigh, který cítil, že se ocitá na poněkud pevnější půdě.

Patricij znovu zabodl pohled do svých poznámek. „Oh, já se omlouvám,“ řekl. „Zdá se, že jsem ty poslední věty přečetl ve špatném pořadí... Pane Kosopáde, myslím, že vy byste k tomu mohl také něco říci?“

Předseda Cechu právníků a advokátů si odkašlal. Zaznělo to jako smrtelný chropot a technicky vzato to ani nic jiného nebylo, protože ten muž byl už několik set let zombií. Historické zápisy však poukazovaly pouze na jedinou změnu, kterou bylo možno zaznamenat v životě pana Kosopáda, a sice tu, že po smrti začal pracovat i o poledních přestávkách.

„Jistě, samozřejmě,“ řekl a otevřel velký úřední foliant. „Historie Lepše a okolí je poněkud nejasná. Ví se, že se tyčil nad

mořskou hladinou před více než tisíce lety a byl v té době podle záznamů součástí ankh-morporské říše –“

„Jaký je původ těch záznamů a je v nich podchyceno, kdo přiřkl Lepš a okolí našemu městu?“ zajímal se Patricij. Otevřely se dveře a do místnosti vstoupil Elánius. „Ach, veliteli, sedněte si. Pokračujte, pane Kosopáde.“

Zombie jsou nerady přerušovány. Pan Kosopád si znovu šustivě odkašlal. „Ty záznamy o prastaré ztracené zemi jsou staré několik set let a pocházejí z našich archivů. Jsou to, pocho-pitelně, *naše* záznamy.“

„Jen naše?“

„Nedokážu si představit, kde bychom vzali nějaké jiné a proč by se tím měly zabývat,“ odpověděl pan Kosopád škrobeně.

„Třeba klačské, například,“ ozval se Elánius od vzdálenějšího konce stolu.

„Sire Samueli, vždyť v klačtině ani neexistuje slovo právník,“ odpověděl pan Kosopád.

„Ne?“ ušklíbl se Elánius. „Tak to mají štěstí.“

„Náš názor je,“ pokračoval Kosopád, který si natočil židli tak, aby se nemusel dívat na Elánia, „že tahle nová země nám patří na základě Výhradního přednostního práva, extraterritoriality, ale především díky, a to je nejdůležitější, *Acquisiris Quodcumque Rapis*. Pokud tomu totiž dobře rozumím, byl to právě jeden z našich rybářů, kdo na ni tentokrát vstoupil jako první.“

„No, já slyšel, že Klačané tvrdí, že to byl naopak jeden z *jejich* rybářů,“ podotkl Vetinari.

Elániovi se tiše pohybovaly rty. *Tak jakže to říkal? Acquisiris...* „Co si utrheš, je tvoje?“ řekl nahlas.

„No, jejich slovo snad v tomto případě nebudeme považovat za rozhodující, ne?“ pokračoval Kosopád, který Elánia okatě ignoroval. „Promiňte, vaše lordstvo, ale já nevěřím, že by si měl dát pyšný Ankh-Morpork předepisovat bandou lupičů s ručníky kolem hlav, co má a nemá dělat.“

„Jistěže ne! Je na čase, aby tenhle klačský póvl konečně dostal pořádnou lekci,“ prohlásil lord Žraloun. „Vzpomínáte si na tu loňskou nepříjemnost se zelím? Odmítli přijmout celých deset lodních nákladů!“

„A přitom každý ví, že *housenky* dodávají zelí na chuť,“ prohlásil vzadu více méně pro sebe Elánus.

Patricij po něm vrhl rychlý pohled.

„Správně!“ přikývl Žraloun. „Výživné bílkoviny! A vzpomínáte na ty potíže, které měl kapitán Kuňkins se svým nákladem skopového? Tenkrát ho chtěli dokonce *uvěznit*. Chtěli ho strčit do *klačského* vězení.“

„Ale to snad ne? Maso je přece *nejlepší*, když začne zelenat,“ podivoval se sám pro sebe vzadu Elánus.

„No, ono se pod vším tím jejich karí stejně nepozná, jakou má chuť,“ přikyvoval Burleigh. „Kdysi jsem byl na večeři na jejich vyslanectví a víte, co mě prakticky přinutili sníst? Byly to ovčí –“

„Promiňte, pánové,“ řekl Elánus a vstal. „Musím vyřídit nějaké neodkladné záležitosti.“

Kývl na pozdrav Patriciji a spěšně vyšel z místnosti. Zavřel za sebou dveře a s úlevou se nadechl čerstvého vzduchu, i když v této chvíli by se byl spokojeně a zhluboka nadechl i vzduchu v koželužně.

Strážnice Řířka* vstala a upřela na něj pohled plný očeká-

* Pozn. překl.: *Jak je známo, byla Hlídka v poslední době na základě Patricijova nařízení rozšířena o zástupce všech skupin obyvatelstva Ankh-Morporku, a to včetně samiček všech ras. V Hlídce tedy jsou nejen lidé, trollové a trpaslíci, ale i zástupci skupin menšinových – neživí, chrliče, vlkodlaci a další. Strážnice Pleskot Řířka, trpaslice, patřila k posledním nováčkům. Jak každý ví, rozlišit pohlaví trpaslíků pouhým pohledem je nemožné, protože obě pohlaví nosí plnovous i zbroj a zvláště na skupinových fotografiích Hlídky, kde jsou zobrazení označeni jen jmény, je to velmi matoucí.*

vání. Seděla vedle malé bedýnky, která tiše a mírumilovně povrkávala.

„Něco se děje. Doběhněte do..., tedy chtěl jsem říci, pošlete holuba do Dvora,“ řekl Elánus.

„Ano, pane?“

„S okamžitou platností ruším veškeré volno a dovolené a nařizuji, aby se všichni důstojníci i poddůstojníci, a tím myslím opravdu všichni, sešli ve Dvoře řekněme... v šest.“

„Rozumím, pane. To bude možná vyžadovat dva holuby, pokud se mi nepodaří psát dostatečně malým písmem.“

Říčka odpěchala.

Elánus vyhlédl z okna. Před palácem obvykle vládl čilý ruch, ale dnes tam bylo vidět... ani snad ne dav, ale mnohem víc lidí než obvykle. Jako kdyby na něco čekali.

Klač!

Každý to věděl.

Starý Navážka měl pravdu. Mohli jste zaslechnout, jak padají malé oblázky. To není jen obyčejná hádka mezi rybáři, je to sto let..., jak to vyjádřit..., jako když se dva velcí mužští snaží vejít do jedné malé místnosti, pokoušejí se být jeden na druhého slušný, ale pak přijde den, kdy se jeden z nich musí protáhnout, a netrvá dlouho a oba o sebe rozbíjejí nábytek.

Ale něco takového by se stát nemělo, že? Podle toho, co slyšel, je současný Serif velmi schopný muž, který se ze všech sil snaží nastolit mír v divokých pohraničních oblastech své říše. A v Ankh-Morporku přece žila spousta Klačanů, u všech všudy! Žili tady Klačané, kteří se v Ankh-Morporku narodili! Potkali jste třeba mladíka, který měl ve tváři vepsáno velbloudi a z bot mu čouhal velbloudí trus, ale když otevřel ústa, měl tak hutný ankh-morporský přízvuk, že byste po něm mohli chodit. Jistě, existují tady všechny ty vtípky o legračních jídlech a zvycích, ale na tom přece...

Ty vtipy nejsou ani nijak zvlášť vtipné, když o tom tak přemýšlí...

Jenže když uslyšíte výbuch, je zbytečné zabývat se tím, jak dlouho syčela zápalná šňůra.

Když se vrátil zpět do místnosti, ozývaly se tam zvýšené hlasy.

„Právě proto, lorde Žraloune,“ říkal právě Patricij, „že staré časy dávno pominuly. Dnes už se nepovažuje za... vhodné... poslat tam válečnou loď, aby, jak jste se vyjádřil, ukázala těm cizozemským buranům, jak nepravými cestami se ubírají. Tak za prvé, nemáme žádné válečné lodi, a to od okamžiku, kdy se před čtyřmi sty let potopila Mary-Jane. A časy se změnily. V dnešních dnech nás pozoruje celý svět, vážený lorde. Dnes už si nemůžete dovolit utrhnout se na svět slovy ‚na co čumíš?‘ a udělat mu monokl.“ Opřel se v sedadle. „Jsou tady Chimérie, Maalin-Ka, Efebe a Tsort. A dnes už musíme vlastně počítat i s Muntabem. A s Omnií. Některé z těch národů jsou opravdu mocné, pánové. Je pravda, že mezi nimi jsou i takové, kterým se nelíbí ta neustálá klačská rozpínavost, ale nás nemají rády o nic víc.“

„Ale sakra, a proč ne?“ zajímal se lord Žraloun.

„Především proto, že s těmi, které jsme neokupovali, jsme vedli nějakou tu válku,“ vysvětloval trpělivě lord Vetinari, „a z nějakých důvodů jim ta jatka, při kterých zahynuly tisíce lidí, nějak zůstala v paměti.“

„Jo, tak historie, pch,“ ušklíbl se lord Žraloun, „to je přece všechno dávná minulost.“

„Dobré místo pro historii,“ prohlásil Patricij uštěpačně.

„Ne, chtěl jsem tím říct: proč nás ty národy nemají rády dnes? Dlužíme jim nějaké peníze?“

„Ne. Většinou dluží nějaké peníze ony nám. Což je, pochopitelně, pro jejich averzi mnohem lepší důvod.“

„A co Sto Lat a Pseudopolis a další města?“ zajímal se lord Odkragli.

„Ani ta nás v lásce příliš nemají.“

„A proč ne? Vždyť sdílíme společné kulturní dědictví,“ argumentoval lord Žraloun.

„To jistě, drahý pane, jenže to společné dědictví spočívá

především v tom, že jsme spolu vedli války,“ odpověděl Patricij. „A tady nevidím nic, co by nás mohlo spojovat. A to je, řekl bych, skutečně dost nepříjemné, skoro nešťastné, protože shodou okolností nemáme armádu. Já tedy neprošel žádným vojenským vzděláním, ale mám dojem, že chcete-li vést válku, a navíc úspěšnou, musíte něco takového mít.“

Rozhlédl se po přítomných.

„Faktem je,“ dodal s důrazem, „že Ankh-Morpork se přímo fanaticky bránil postavení armády.“

„Všichni víme, proč lidé armádě nedůvěřují,“ ozval se lord Odkraglii. „Spousta ozbrojených mužů, kteří se potulují po městě a nemají celkem nic na práci..., za chvíli začnou mít různé nápady...“

Elánus viděl, že se všechny hlavy obracejí k němu.

„Tak by mě zajímalo,“ prohlásil nahlas a s kříšťalovou jasností, „jestli tohle náhodou neměla být nárazka na Elánia Kamennou tvář, který vedl městskou brannou hotovost ke vzpouře proti vládě tyranského monarchy ve snaze dát tomuhle městu alespoň nějakou svobodu a spravedlnost? Řekl bych skoro, že ano! A nebyl on náhodou v té době velitelem Hlídky? Dobré nebe, vidíte, ano, vlastně byl! Nebyl on nakonec pověšen a rozčtvrcen a pohřben v pěti hrobech? A nebyl to náhodou vzdálený předek dnešního velitele? Pozor, ty náhody se nám nějak podezřele množí, že?“ Jeho hlas přešel z nepřirozené veselosti k nepřátelskému vrčení. „Tak dobrá! Tím jsme si to vysvětlili. A teď – má snad někdo ještě nějakou připomínku, než budeme pokračovat?“

Nastalo všeobecné poposedávání a sborové odkašlávání.

„A co žoldnéři?“ nadhodil po chvilce pan Bahno.

„Potíž s žoldnéři spočívá v tom,“ obrátil se k němu Patricij, „že těm musíte za to, že válčí, platit. A pokud nemáte skutečně hodně velké štěstí, dopadne to tak, že jim na konci budete muset zaplatit ještě mnohem víc za to, aby toho nechali –“

Žraloun udeřil do stolu.

„Tak tedy dobrá, hrr na ně!“ vykřikl. „Sami!“

„Možná že nám ani nic jiného nezbude,“ přikývl klidně lord Vetinari. „Potřebovali bychom nějaké peníze. Chtěl jsem vám totiž právě sdělit, že si žádné žoldnéře nemůžeme *dovolit*.“

„Jak je to možné?“ podíval se na něj lord Odkraglli pobouřeně. „Cožpak neplatíme své daně?“

„Aha, víte, napadlo mě, že by na to mohla přijít řeč,“ přikývl Patricij. Pozvedl ruku a jeho úředník mu do ní vložil bez nejmenšího zaváhání další list papíru.

„Tak se na to podívejme... aha, tady. Cech vrahů: hrubý zisk v loňském roce 13 207 048 ankh-morporských tolarů. Daň ze zisku zaplacená za loňský rok – čtyřicet sedm AMT, dvaadvacet penčí a něco, co se po bližším prozkoumání ukázalo být bajionským půl-*dongem*, který má hodnotu jedné osminy penny.“

„To ale bylo naprosto legální! Cech účetních –“

„Ach ano. Cech účetních: hrubé příjmy 7 999 011 AMT. Zaplacené daně: nula. Ale okamžik... aha... ano. Žádali o návrat přeplatku daně z předloňského roku ve výši 200 000 AMT.“

„A mohl bych vám přesně říci, kolik jsme dostali, a to včetně bajionského půl-*dongu*,“ odpověděl škrobeně pan Ojiněný, hlava Cechu účetních.

„No, víte, účel světí prostředky,“ odpověděl Vetinari chladně.

Odhodil papír na stůl. „Daně, pánové, jsou hodně podobné obyčejnému venkovskému hospodaření. Cílem je vymáchat z krávy maximální množství mléka při minimálním bučení. Bohužel, musím vám sdělit, že jediné, co už delší dobu z města mačkám, je právě to bučení.“

„To nám snad chcete říci, že Ankh-Morpork *zbankrotoval*?“ ozval se Odkraglli.

„Jistě. A přitom je přeplněn bohatými lidmi. Doufám, že část svého bohatství použili na nákup mečů.“

„A vy jste tohle všeobecné vyhýbání se daním *dovolil*?“ naklonil se kupředu lord Žraloun.

„Och, tady se přece nikdo daním *nevyhnul*,“ zavrtěl hlavou

lord Vetinari. „Natož aby jim dokonce *unikl*. Prostě jen zatím nebyly zaplacený.“

„To je ale nechutný stav veřejných záležitostí!“

Patricij pozvedl obočí. „Veliteli Elánie?“

„Pane?“

„Byl byste tak laskav a sestavil oddíl ze svých nejzkušenějších mužů, spojil se s mými výběrčími daní a vybral se zpětnou platností všechny daně a nedoplatky? Můj úředník vám vydá seznam hříšníků, seřazených dle velikosti částek.“

„Rozumím, pane. A kdyby nám náhodou odporovali?“

„Ale jděte, veliteli. Jak by vám mohli odporovat? Je to společná vůle představených města.“ Vzal do ruky papír, který mu podal pobočník. „Tak se na to podívejme. V čele seznamu –“

Lord Žraloun si spěšně odkašlal. „No, na takové nesmysly už je podle mě příliš pozdě,“ řekl.

„Tahle voda už uplynula,“ dodal lord Odkragli.

„Kde ty loňské sněhy jsou,“ připojil se k němu Kosopád.

„Já svoje daně zaplatil,“ řekl Elánus.

„Dovolte mi tedy, abych to shrnul,“ přerušil je Vetinari. „Myslím, že nikdo nestojí o to, aby se dva velké a dospělé národy praly o nějaký mizerný kámen. Nechceme bojovat, ale –“

„Ale pokud musíme, tak hrr na ně, ukážeme těm –“ začal znovu lord Žraloun.

„Nemáme lodě. Nemáme armádu. Nemáme ani peníze,“ pokračoval Patricij. „Zbývá nám ovšem umění diplomacie. Je až neuvěřitelné, co můžete dokázat správně volenými slovy.“

„Naneštěstí většina lidí správným slovům naslouchá mnohem pozorněji, když k tomu v ruce držíte něco ostrého a špičatého,“ neodpustil si lord Odkragli.

Lord Žraloun zaklepal na stůl. „My přece s těmi lidmi mluvit nemusíme! Pánové... gentlemani... je na čase, abychom jim ukázali, že s námi nikdo nebude manipulovat! Musíme vytvořit vlastní oddíly!“

„Oh, myslíte *soukromé* armády?“ nadhodil Elánus. „Pod

velením někoho, jehož veškeré vojenské předpoklady spočívají v tom, že si může dovolit zaplatit tisícovku legračních čepic?“

Najednou se přes stůl někdo naklonil. Elánus si až do té chvíle myslel, že ten člověk spí, a když teď lord Rzezacz promluvil, znělo to skutečně, jako když zívá.

„Jehož *schopnosti* velet leží v tisícileté výchově ve velení, pane Elánie,“ řekl.

To „pane“ Elánia neobyčejně popudilo. Věděl, že je obyčejný člověk, pravděpodobně dokonalý vzor obyčejného člověka, ale raději by se propadl, než by nebyl „sirem Samuelem“ pro člověka, který vyslovuje slova „*schopnosti* velet“ jako „*chropoty*, *schuopnuosty*, *chropoty*, *foelet*, *chropoty*“.

„Ano,“ ušklíbl se, „ta vaše dobrá výchova a rod. Děkuju pěkně, něčeho *takového* jsem raději ušetřen, jestliže to využíváte jen k tomu, abyste dali své lidi nesmyslně pozabíjet po celých –“

„Ale pánové, prosím,“ přerušil je Patricij. Potřásl hlavou. „Jen žádné hádky. Uvědomte si, že tohle je, konec konců, válečná porada. Co se týká založení vlastních oddílů, no, to je vaše prastaré a nezdanitelné právo. Dodávání ozbrojených mužů v době ohrožení a nouze je jednou z povinností gentlemana. Historie stojí na vaší straně. Precedenty jsou naprosto jasné a já se proti nim stavět nemohu. Musím dodat, že si to nemohu dovolit.“

„Vy jim vážně chcete dovolit, aby si hráli na vojáčky?“ řekl Elánus.

„Ale veliteli Elánie,“ prohlásil s úsměvem pan Burleigh, „vy sám jako voják musíte –“

Někteří lidé na sebe dokážou přitáhnout pozornost výkřikem. Jiní tlučou do stolu, nebo dokonce do někoho jiného. Elánus toho docílil tím, že ztuhl, neudělal prostě vůbec nic. Vyzařoval z něj chlad. Rysy jeho tváře vypadaly jako vytesané z kamene.

„Já nejsem voják.“

A pak udělal Burleigh tu chybu, že se pokusil o odzbrojující úsměv.

„Ale jděte, veliteli, vaše helma a zbroj a všechny ty ostatní věci..., vždyť je to nakonec totéž, nemyslíte?“

„*Ne. To tedy není.*“

„Gentleman...“ lord Vetinari položil ruku dlaní na stůl, což znamenalo, že schůzka je u konce. „Mohu jen opakovat, že zítra proberu celou tu věc s princem Khufhrem –“

„O tom jsem slyšel jen to nejlepší,“ vskočil mu do řeči lord Rzezacz. „Přísný, ale spravedlivý. Jeden se neubrání obdivu k tomu, co dokázal v jejich pohraničních krajích. Je to velmi –“

„Ne, pane. To mluvíte o princi Sakapakovi,“ přerušil ho Patricij. „Khufhr je mladší z obou sourozenců. Přijíždí sem jako speciální vyslanec svého bratra.“

„On? *Ten?* Ten člověk je lump! Podvodník! Lhář! Říká se o něm, že bere úpl–“

„Děkuji vám za vaše diplomatické informace, lorde Rzezacz,“ přerušil ho Patricij. „Ale musíme si poradit se situací, jaká je. Vždycky existuje nějaká cesta. Naše národy mají mnoho společných zájmů. A jistě to hodně vypovídá o vážnosti, s jakou princ Sakapak přistupuje k celé té záležitosti, když k nám vysílá vlastního bratra, aby ji projednal. Je to další krok k porozumění mezi našimi národy.“

„Má sem přijet nějaký klačský hlavoun?“ ozval se Elánus od konce stolu. „Nikdo mi to neřekl!“

„I když se to může zdát podivné, sire Samueli, jsem občas schopen vládnout tomuto městu celé minuty, aniž bych potřeboval vašich rad a vedení.“

„Chtěl jsem tím jen říci, že ve městě panují silné protiklačské nálady a –“

„*Tak to je opravdu pěkně mazaná taškařice,*“ oznámil lord Rzezacz tím speciálním aristokratickým šepetem, který se nesl až ke stropu. „*Je to urážka, posílat sem zrovna jeho!*“

„Byl bych rád, abyste dohlédl na průchodnost ulic a zajistil volnou cestu městem, Elánie,“ usekl Patricij stroze. „Vím, že právě na takových věcech si dáváte záležet. Úředně je tady,

protože ho mágové pozvali na svou velkou výroční slavnost. Čestný doktorát a takové ty věcičky. A pak jeden z těch jejich opulentních obědů. Rád jednám s lidmi potom, co je Neviditelná univerzita nakrmila. Většinou se mi pak nešpacírujím sem a tam a souhlasím prakticky se vším, jestliže v nich vzbudím přesvědčení, že dostanou jedlou sodu, žaludeční kapky a malou sklenici vody. A teď, gentlemani... jestliže mě omluvíte...”

Šlechtici a představení cechů odcházeli samostatně i po dvojicích a tiše spolu hovořili.

Patricij si uspořádal papíry, pečlivě sklepl každý štůsek a pak zvedl hlavu.

„Zdá se, že vrháte stín, veliteli.“

„Nechcete jim přece doopravdy dovolit, aby si vytvořili vlastní oddíl, že ne?“ řekl Elánus.

„Neexistuje jediný zákon, který by to zakazoval, Elánie. A zaměstná je to. Každý gentleman je oprávněn, a já se obávám, že je dokonce *povinen* dodat určitý počet mužů, když to město vyžaduje. A samozřejmě každý občan má právo nosit zbraň. To byste měl nosit v hlavě.“

„Zbraně, to je jedna věc. Ale vyzbrojit lidi a hrát si s nimi na vojáčky, to je něco jiného.“ Elánus se opřel klouby o stůl a naklonil se kupředu.

„Víte, pane,“ pokračoval, „nemohu si pomoci, ale myslím si, že naproti, v Klači, dělá právě skupinka pitomců totéž. Říkájí Serifovi: ‘Je čas ukázat těm bílým ďáblům v Ankh-Morporku, zač je toho loket, uffendi.’ A až tam bude pobíhat spousta lidí se zbraněmi a vykřikovat nesmysly o válce, začne docházet k nehodám. Byl jste někdy v hospodě, kde jsou všichni ozbrojeni? Jistě, na začátku se každý chová slušně, ale pak si nějaký trouba omylem přihne z cizího tupláku, nebo sebere něčí drobné, a za pět minut sbíráte z rozlitého piva nosy –“

Patricij upřel pohled na Elániovy klouby a zíral na ně, dokud Elánus ruce nezvedl.

„Elánie, zítra budete na mágském conviviu*. Poslal jsem vám písemnou zprávu.“

„Já ale žádnou –“ Elániovi se do hlavy zrádně vplížila představa nepřetčených papírů, které se mu hromadí na stole. „Aha, hm,“ přikývl.

„Velitel Hlídky vede procesí ve slavnostní uniformě. Je to prastarý obyčej.“

„Já? A mám pochodovat přede všemi?“

„Jistě. Je to... velmi občanské. Jsem si jistý, že si to připomenete. Vyjadřuje to přátelské spojení mezi univerzitou a civilní správou města, které, jak se zdá, je založeno především na jejich slibu, že udělají cokoli, o co je budeme žádat, a na našem slibu, že od nich nic žádat nebudeme. Prostě a jednoduše je to vaše povinnost. Tradice to vyžaduje. A lady Berankinová mi slíbila, že dohlédne na to, abyste tam byl včas, s hladce vyholeným obličejem a svátečním výrazem.“

„Vy jste o tom mluvil s mou ženou?“

„Jistě. Je na vás velmi pyšná. Věří, že jste schopen velkých věcí, Elánie. Musí pro vás být velkou oporou.“

„No, já... abych se... ano.“

„Výborně. Oh ano, ještě jedna věc, Elánie. Vrazi a zloději se mi tady shodli, ale abychom si pojistili všechny možnosti..., považoval bych za velkou službu, kdybyste zajistil, aby po principi nikdo neházel zkažená vejce a takové věci. To většinou člověka popudí.“

* * *

* Pozn. překl.: *Convivium* – jeden z četných obřadů konaných na Neviditelné univerzitě. Pořádá se v souvislosti s udělováním titulů a akademických hodností. Původně se slavil v prostorách univerzity, později se však přenesl do ulic města a má především udělat co nejmocnější dojem na prosté obyvatele. Účastní se ho i Patricij a celá městská smetánka.

Obě strany se ostražitě pozorovaly. Byli to staří nepřátelé. Vyzkoušeli své síly mnohokrát, okusili jak vítězství, tak porážku; mnohokrát proti sobě nastoupili na zelený trávník.

Klouby zbělely. Špičky bot netrpělivě rozkopávaly zem.

Kapitán Karotka několikrát udeřil míčem o zem.

„Tak fajn, mládenci, ještě jeden pokus, co vy na to? A tentokrát žádné surovosti. Kájínku, co to jíš?“

Šikula Žduchl se bolestivě zašklebil. *Nikdo* neznal jeho křestní jméno. Děti, se kterými vyrůstal, neznaly jeho jméno. Jeho matka, kdyby vůbec někdy zjistil, kdo byla jeho matka, by pravděpodobně neznala jeho jméno. Ale Karotka to nějakým způsobem zjistil. Kdyby mu řekl Kájínku někdo jiný, už by touhle dobou pátral po svých uších. Ve své ústní dutině. „Žvýkačku, pane.“

„Přinesl jsi jí dost pro všechny?“

„Ne, pane.“

„Tak buď tak hodný a dej ji pryč. Takže může – okamžik, co to máš v rukávě, Gusto?“

Mladík známý jako Špindíra se neunavoval zapíráním.

„Mám kudlu, pane Karotko.“

„A já bych se skoro *vsadil*, že *ty* jsi jich přinesl dost pro všechny, hm?“

„Jasňačka, pane.“ Špindíra se usmál. Bylo mu deset.

„Tak do toho, odlož je na hromadu k ostatním...“

Strážník Půlbotka nahlížel přes zeď a obcházela ho hrůza. V široké uličce bylo nějakých padesát chlapců. Jejich průměrný věk mohl být kolem jedenácti let. Průměrný věk, co se otrlosti a zlých povah týče, alespoň 163. I když ankh-morporský fotbal obvykle neměl branky v obvyklém slova smyslu, tady byla na každém konci uličky vytvořena jedna. K vyznačení tyčí byla použita časem prověřená metoda – nakupení věcí, které byly právě po ruce.

Dvě tyče, dvě hromádky. Nože a tupé předměty.

Uprostřed chlapců, kteří na sobě měli barvy těch nejnebezpečnějších pouličních gangů, poklepal kapitán Karotka o zem nafouknutým prasečím měchýřem.

Svobodníka Půlbotku napadlo, jestli by se tam neměl rozeběhnout a přispěchat svému nadřízenému na pomoc, ale jak se zdálo, ten byl v naprostém klidu a pohodě.

„Hej, kapitáne?“ odvážil se po chvíli.

„Ahoj, Regu. Dávám si tady přátelák ve fotbale. Tohle je strážník Půlbotka, mládenci.“

Padesát párů očí se na chvíli otočilo k Reginaldovi: Budem si ten tvůj ksicht pamatovat, poldo.

Reg obešel zeď a oči si všimly šípu, který mu prošel hrudním plátem a vyčuhoval několik centimetrů ze zad.

„Došlo k nějakým trablím, pane,“ oznamoval Reg. „Řekl jsem si, že nejlíp udělám, když zavolám vás. Je to dost divoká záležitost, s rukojmím...“

„Jdu hned. Tak, kluci, lituju, ale slyšeli jste to. Zahrajte si pěkně spolu, ano? A doufám, že vás všechny uvidím v úterý, abysme si spolu zazpívali a opekli si nějakého toho buřta.“

„Jasná páka, pane,“ přikývl Karel Žduchl.

„A desátnice Angua říkala, že se vás pokusí naučit táborový pokřik. To vytí se vám bude určitě líbit.“

„To bude fajn,“ přikývl Špindíra.

„Ale co ještě uděláme, než se rozloučíme?“

Grázlíci gangu Sekáčů a Mohocků* na sebe upřeli ostýchavé pohledy. Obvykle nebyli nervózní z ničeho, protože bylo zakázáno projevovat obavy, nebo dokonce strach za jakýchkoliv okolností. Ale zatímco se pravidla klanů mladých zločinců od sebe případ od případu lišila, nikoho nikdy nenapadlo, že by mohl existovat někdo jako Karotka.

Rozhlíželi se jeden po druhém pohledy jestli-o-tomhle-jen-pípneš a pak postupně zvedali ruce do výše ramen, natáhli ukazováčky a sborem zvolali: „Hop, hop, hop!“

* Pozn. překl.: *Další důkaz o paralelních vesmírech – počátkem 18. století řádila v Londýně banda mladých aristokratů, kteří si říkali Mohockové.*

„Kop, kop, kop,“ odpověděl Karotka srdečně. „Výborně, Regu, můžeme jít.“

„Jak to děláte, kapitáne?“ nadhodil strážník Půlbotka, když dvojice strážců pořádku zašla za první roh.

„To nic není, prostě jenom zvednete oba ukazováčky *takhle* do výše ramen,“ odpověděl mu Karotka. „Ale byl bych rád, kdybyste to nikomu neříkal, protože to má být tajné znam–“

„Ale vždyť jsou to lumpové, kapitáne! Mladí zabijáci! Zločinci.“

„No, jsou trochu nevycválení, ale pod drsnou slupkou jsou to v jádru hodní hoši, stačí, když si člověk udělá dost času, aby jim alespoň zčásti porozuměl –“

„*Já* slyšel, že nikomu nedali dost času, aby jim mohl porozumět. Ví pan Elánus o tom, co tady provádíte?“

„Jistým způsobem o tom ví, ano. Řekl jsem mu, že bych rád založil klub pro děti z ulice, a on mi odpověděl, že se mu ten nápad opravdu moc líbí, hlavně pokud je vezmu tábořit někam na hodně vysoký strmý útes, kde vane silný vítr. Ale takové věci on říká pořád. A jsem si jistý, že bychom ani nechtěli, aby byl jiný, že? Takže, kde jsou rukojmí?“

„Je to znovu u Vortina, kapitáne. Ale... tentokrát je to... o něco horší než...“

Za nimi se zatím ostražitě pozorovali Sekáči s Mohocky. Pak si posbírali své zbraně a opatrně začali vyklízet pole. Ne že bychom si to s vámi měli strach rozdat, říkaly jejich výrazy, jenže teď máme zrovna na práci důležitější věci, takže se sypem a jdem zjistit jaké.

Ač to bylo dost nezvyklé, v docích nebyl slyšet žádný velký křik a dohadování. Lidé byli příliš zaměstnaní, než aby měli čas myslet na peníze.

Seržant Tračník a desátník Nóblhóch se opírali o úhledně srovanou hromadu dřeva a pozorovali jakéhosi muže, který s velkou pečlivostí a láskou maloval na příď lodi jméno *Leopard*

z *Ankh-Morporku*. Už okrasně vykružoval předposlední písmeno, aniž si uvědomil, že v prvním slově zapomněl a. Oba strážníci si spokojeně užívali nenáročného představení.

„Byl jste někdy na moři, seržo?“ zajímal se Noby.

„Pch, já? To tedy ne!“ odpověděl seržant. „Mě kariéra mořského vlka nikdy nezajímala!“

„Mě taky ne,“ přikývl Noby. „Mně stačili ti, co jsem chyt já. Mořský vlci! To by mně ještě chybělo! Natož aby mě zajímala *choroba* nějakého mořského vlka.“

„Aha.“

„Já sám jsem dost čistotnej.“

„Možná, ale nevíš, co to znamená ‚kariéra mořského vlka‘.“

„To nevím, seržo.“

„To znamená, že se někdo stane námořníkem. Moři se ale sakra nedá věřit. Když jsem byl malej, měl jsem takovou knížku o malém klukovi, kterej se na nějaký čas proměnil v mořského víla a žije na mořském dně –“

„A ta kariéra –“

„Takže tam žije a všude kolem něj jsou hodný mluvící rybičky a růžový škeble a takový věci, a pak jsem byl na prázdninách v Quirmu, viděl jsem poprvý moře a pomyslel jsem si: tady se valí, hurá! A kdyby naše máma neuměla pořádně běhat, kdo ví, jak by to bylo dopadlo. Ten kluk v té knize uměl dechat pod vodou, rozumíš, tak jak jsem to měl vědět? Všechno, co se vypráví o moři, jsou jenom *zatracený* lži. Samý kecý a v nich sem tam ústřice.“

„Strejda můj máma byl námořník,“ řekl Noby. „Ale po té velké epidemii padnul do rukou verbířům a byl násilím odvedenej. Opila ho parta farmářů, a když se druhý den ráno probudil, zjistil, že je přivázaný k pluhu.“

Chvilí zamyšleně mlčeli.

„Vypadá to, jako kdyby nás čekal boj, seržo,“ řekl Noby, když písmomalář začal poslední písmeno nápisu.

„To dlouho nepotrvá. Ti Klačané jsou jenom smečka zba-

bělců,“ zavrtěl Tračník hlavou. „Stačí, abychom jim dali okusit chladné oceli, a uvidíš, jak jim bude vyletovat písek za patama.“

Seržant Tračník měl široké vzdělání. Měl v hlavě uloženo všechno, co se naučil ve škole „Náš táta vždycky říkal“, v institutu „Podle selského rozumu“ a teď byl studentem rozšířeného postgraduálního kurzu „Jeden chlápek v hospodě tvrdil“.

„Takže by to nemělo bejt nijak těžký je vyřídit?“ ujišťoval se Noby.

„A navíc mají úplně jinou barvu než my,“ pokračoval Tračník. „Teda rozhodně než já,“ dodal, když spěšně přelétl různobarevné odstíny pokožky Nobyho těla. Ale na světě pravděpodobně nežil druhý člověk, který by měl stejnou barvu jako desátník Nóbhlóh.

„Svobodník Postihnout je hezky hnědej,“ ozval se Noby. „Ale toho jsem nikdy neviděl utíkat. Ale jestli je příležitost napsat na někoho náboženskej pamflet, dá se do toho starej Myčák jako teriér.“

„No jo, ale Omnijci jsou skoro jako my,“ upozorňoval ho Tračník. „Trochu divní, ale v podstatě skoro stejní. Ne, Klačana poznáš hlavně podle toho, jak vyslovuje všechna ta slova s ,al‘ na začátku, rozumíš? Protože to je vždycky spolehlivě prozradí. To oni vymysleli všechna slova začínající na ,al‘. Podle toho je vždycky poznáš, ty Klačany. Jako třeba al-kohol, chápeš?“

„Oni vymysleli pivo?“

„Jo.“

„To bylo chytrý.“

„Já bych neřekl zrovna *chytrý*,“ zabručel seržant Tračník, který si pozdě uvědomil, že udělal taktickou chybu. „Měli spíš štěstí, řekl bych.“

„A co eště udělali?“

„No, pak je tady...“ Tračník mačkal paměť. „Pak je tady tahle al-gebra. To je jako počítání, jenže s písmenama. To je pro... pro lidi..., co nejsou dost chytrý na to, aby dokázali počítat s čísly, chápeš?“

„Fakticky?“

„Samozřejmě,“ přikývl Tračník pevně. „Abych řekl pravdu,“ pokračoval mnohem jistěji, protože objevil cestičku ven, „slyšel jsem na univerzitě jednoho mága, který říkal, že Klačani vlastně nevymysleli vůbec nic. Říkal, že jejich největší příspěvek byl v matice. Já se ho zeptal jakej a on mi odpověděl, že prej vymysleli nulu.“

„Tak to mi nijak chytrý nepřipadá,“ řekl Noby. „Každej dokáže nic nevymyslet. Já taky nic nevymyslel.“

„Přesně to říkám,“ přikývl spokojeně Tračník. „Já mu řekl, že existují lidi, kteří vymysleli čísla jako například čtyři a a –“
„– sedm –“

„– jasně, co byli géniema. *Nic* nemusíš vymejšlet. To tady bylo vždycky. Oni na to asi jenom přišli.“

„To je tím, že tam mají všude tu poušť,“ zamyslel se Noby.

„Bodej! Skvělá úvaha! Poušť. Vždyť poušť, jak každej ví, je vlastně nic. *Nic* – to je pro ně přírodní zdroj. Logicky. Zatímco my jsme mnohem civilizovanější a máme kolem sebe mnohem víc věcí, který můžeme počítat, a proto jsme vymysleli čísla. To je jako... Heleď, říká se, že Klačani vymysleli astronomii –“

„Al-tronomii,“ snažil se mu pomoci Noby.

„Ne, ne... ne, Noby, myslím, že v té době už objevili písmeno *es*, stejně ho asi neobjevili, ale ukradli ho u nás..., ale oni prostě astronomii museli vymyslet, protože, krucipísek, na co by jinak čuměli, když ne na oblohu? Každě může koukat na hvězdy a dávat jim jména. Ale když tvrdíš, že to *vymysleli*, to už je trochu silný kafe. Nechodíme přece kolem dokola a ne-
tvrdíme, že jsme něco *vymysleli*, jenom proto, že jsme si to vomrkli rychlejc než ostatní, ne?“

„Taky jsem slyšel, že maj spoustu různějch podivnejch bohů,“ nadhodil Noby.

„Jasně, a taky bláznivý kněze,“ přikývl Tračník. „Půlka z nich má penu u huby. Věřej na celou řadu pitomejch nesmyslů.“

Chvilí znovu mlčky pozorovali malíře. Tračník se obával otázky, která vzápětí zákonitě přišla.

„A jak se teda doopravdy *lišej* od těch našich kněží?“ zeptal se Noby. „Rozumíte, někteří naši kněží maj taky –“

„Doufám, že nemáš v úmyslu chovat se *nepatrioticky*,“ přerušil ho Tračník příkře.

„Ne, jasně, že ne. Jen tak jsem se ptal. Je mi jasný, že musej bejt mnohem horší než ti naši, už proto, že jsou to cizinci a maj jinou barvu a vůbec...“

„A samozřejmě jsou celý žhaví do boje,“ pokračoval Tračník. „Jsou to strašní násilníci, rváči, a ty jejich zahnutý šavle...“

„Myslíte jako... třeba že na tebe zuřivě zaútočej, zatímco budou zbaběle prchat potom, co jsme jim dali okusit naší chladné oceli?“ řekl Noby, který měl občas až zrádně přesnou paměť na podrobnosti.

„Nedá se jim věřit, jak říkám. A po jídle hlasitě krkají, abys věděl.“

„Hrozný..., ale to vy taky, seržo.“

„Jo, ale já nepředstírám, že to patří k dobrým způsobům, Noby.“

„No, musím říct, že jsem fakticky rád, že jsem tady s váma, seržo, a že to dokážete všechno tak pěkně vysvětlit,“ liboval si Noby. „Je úžasný, co vy všechno víte.“

„Sám sebe dokážu občas překvapit,“ přiznal Tračník skromně.

Písmomalíř u lodi si poodešel a zaklonil se, aby se pokochal svou prací. Pak zpozoroval svou chybu. Slyšeli, jak se mu z hrdla vydral zoufalý sten, a oba spokojeně pokývali hlavami.

Jak Karotka už před časem zjistil, vyjednávání o rukojmí je vždy velmi ošemetná věc. Ať raději mluví ten druhý, až si rozmyslí, o čem.

Karotka si proto teď krátil čas tím, že seděl u obrácené káry, kterou používala Hlídka jako provizorní štít proti tu a tam vystřelenému šípu, a psal domů. Jeho činnost byla provázena čas-

tým vraštěním čela, okusováním tužky a také tím, co velitel Elánius nazýval balistickým přístupem k pravopisu a interpunkci.

Drazí mami a tati,

doufám že vás tenhle dopis přinatrefí při dobrém zdraví při němž se já taky nacházím. Děkuju vám za balík trpasličího chleba, co jste mi poslali podělil jsem se o něj s ostatními trpaslíky z Hlídky a ti říkají že je dokonce lepší než Ocelkûrkûv (Kupujte chleba, který má ríz!) a že chuť doma kovaného bochníku ničím nepřekonáš takže skvělá práce mami!

S Vlčí smečkou, o které jsem vám psal jde všechno jako po másle ale velitel Elánius z toho žádnou radost nemá. Já mu říkal že jsou to uvnitř dobří kluci a že jim jistě hodně pomůže když se naučí kráčet po tajných stezkách přírody a žít v divočině a on mi na to řekl že to už se bohužel, naučili dávno. Ale stejně mi dal pět tolarů abych koupil fotbalový míč což dokazuje že i on se o ně přece jen zajímá.

V Hlídce se teď objevilo dost nových tváří, což je samozřejmě dobře když teď máme ty potíže s Klačem vypadá to smrtnický vážně cítím, že je to ten známý úklid před bouří a vím že se nepletu.

Musím už končit protože se nějací zlodějové vloupali, do Vortinova skladu šperků a drahých kamenů a vzali si desátníci Anguu jako rukojmí. Obávám se hlavně aby nedošlo k nějakému strašnému krveprolití.

Zůstávám

váš milující syn

Karotka Rudykopalsson (kapitán)

PS. Zítra zase napíšu.

Karotka pečlivě složil dopis a zasunul si ho pod hrudní plát.

„Myslím, že už měli dost času na to, aby zvážili naši nabídku, strážníku.“

Půlbotka zalistoval ve štůsku umaštěných papírů a vytáhl další list.

„No, teď už jsme se dostali k trestnému činu zcizení drobných mincí z misky slepého žebráka,“ řekl. „A tohle! Tohle je fakticky vydařený zločin...“

Karotka si vzal list papíru do jedné ruky, megafon do druhé a opatrně zvedl hlavu nad okraj převrácené káry.

„Přeji vám znovu dobré ráno!“ řekl vesele. „Našli jsme další zločin. Zcizení šperků pouliční –“

„Ano! Ano! Udělali jsme to!“ ozval se výkřik z budovy.

„Vážně?“ podivil se Karotka. „Vždyť jsem ještě ani neřekl, co to je?“

„To je jedno, *udělali* jsme to. A teď už bychom mohli vyjít ven?“ Do zvuku hlasu se mísilo ještě něco jiného. Znělo to jako neustálé hluboké vrčení.

„Myslím, že byste mi měli alespoň vyjmenovat, co jste ukradli,“ pokračoval Karotka.

„Hm... prsteny? Zlaté prsteny!“

„Je mi líto, o žádných prstenech nebyla řeč.“

„Perlový náhrdelník? Jo, přesně to je –“

„Přihořívá, ale pořád ještě to není ono.“

„Náušnice?“

„Ó, tak teď už jste opravdu blízko,“ povzbuzoval lupiče Karotka.

„A nebyla to náhodou koruna? Třeba jenom korunka?“

Karotka se naklonil k strážníkovi. „Tady se píše, že to byla tiára, Regu, takže co kdybychom jim to –?“ Vstal. „Jsme ochotní přijmout ‚korunku‘. Skvělá práce!“

Pak se znovu obrátil ke strážníku Půlbotkovi.

„Je to opravdu v pořádku, Regu, že? Není to náhodou *nátlak*, že ne?“

„Nevím, jak by to mohlo být něco takového, kapitáne. Víte sám, *oni* se vloupali dovnitř, *oni* si vzali rukojmí...“

„No, myslím, že máš pravdu –“

„*Prosím, ne! Hodnej! Lehni!*“

„Tak se zdá, že to bychom měli, pane,“ prohlásil Reginald

Půlbotka, vyhlížejíci přes okraj káry. „Přiznali se nám ke všemu, s výjimkou toho, že by dělali toho exhibicionistu v Hajdově parku –“

„To jsme taky udělali!“ vykřikl někdo v domě.

„– a to byla ženská...“

„*Udělalí jsme to!*“ Tentokrát zněl hlas mnohem výš. „*A teď, prosím, můžeme vyjít ven?*“

Karotka vstal a pozvedl megafon. „Byli byste, pánové, tak laskaví a vyšli ven s rukama nad hlavou?“

„To si děláte srandu?“ zasténal někdo a zaznělo několikere zuřivé zavrčení.

„Dobrá, tak alespoň držte ruce tak, abych na ně viděl.“

„Na to můžete vzít jed, pane!“

Na ulici se vypotáceli čtyři muži. Jejich potrhané oblečení vlálo ve větru. Když se k nim Karotka přiblížil, ukázal jejich vůdce rozhořčeným gestem na vstupní dveře.

„Majitel toho místa by měl být popravenej!“ vykřikl. „Cho- vat takovou divokou bestii v pokladnici, to je nepoctivý! My jsme se tam docela mírumilovně vloupali a to zvíře se na nás docela bezdůvodně vrhlo!“

„Stříleli jste tady po strážníkovi Půlbotkovi,“ upozornil je Karotka.

„Ale nechtěli jsme ho trefit! My ho nechtěli trefit!“

Strážník Půlbotka ukázal na šíp, který mu trčel z hrudního plátu.

„To je vidět,“ ušklíbl se. „Je to ručně kované a my si opravy zbroje musíme platit ze svého, a na tomhle už navěky zůstanou následky, rozumíte? Ať dělám, co dělám.“

Jejich zhrozené pohledy spočinuly na švech, které měl kolem krku a zápěstí, a došlo jim, že i když se lidská rasa objevuje v mnoha barvách, jen málokdo z živých je popelavě šedý s nádechem do zelena.

„Poslyšte, vy jste *zombie!*“

„Správně. Snad byste si nechtěli kopnout do člověka, který je po smrti?“ odpověděl strážník Půlbotka ostře.

„A vzali jste si desátníci Anguu jako rukojmí. *Dámu*,“ dodal Karotka klidným hlasem. Byl velmi slušný. Ale bylo zřejmé, že jasně naznačuje, že někde uvnitř v něm hoří zápalná šňůra a že by nebylo moudré čekat, až dohoří k sudu.

„No ano... totiž my jsme... no..., ale musela nějak utéct, když se objevilo to *stvoření*...“

„Takže vy jste ji nechali tam vevnitř?“ zeptal se Karotka ledovým hlasem.

Muži padli na kolena. Jejich vůdce pozvedl v prosebném gestu ruce.

„Prosím! My jsme jen zloději a lupiči! Jinak ale nejsme zlí lidi!“

Karotka kývl na strážníka Půlbotku. „Odveďte je do Dvora, strážníku.“

„Provedu!“ odpověděl Reginald a s ošklivým zábleskem v oku natáhl samostříl. „Kvůli vám jsem o deset tolarů chudší,“ upozorňoval zloděje. „Radím vám, abyste se nepokoušeli o útěk.“

„Ne, pane. Něco takového by nás ani nenapadlo, pane!“

Karotka vešel do zšeřelé budovy. Ze dveří vyhlížely vyděšené tváře. Cestou k pokladně vrhal uklidňující úsměvy na všechny strany. Desátnice Angua si právě upravovala uniformu.

„Ještě než začneš, ti musím říct, že jsem nikoho nepokousala,“ oznámila mu, když se objevil ve dveřích. „Nemají ani lehké zranění. Roztrhala jsem jim jenom kalhoty. A že by to byla procházka voňavou květinovou zahradou, tak to tedy ne.“

Ve dveřním otvoru se objevil vyděšený obličej.

„Ach, to je pan Vortin,“ řekl Karotka. „Myslím, že zjistíte, že je všechno v pořádku. Jak se zdá, nechali tady všechno, co se chystali odnést.“

Obchodník s diamanty na něj v úžasu zíral.

„Ale vždyť měli rukojmí!“

„Jenže včas poznali, že kráčejí po nesprávných cestách,“ odpověděl mu Karotka.

„A taky... taky tady bylo slyšet nějaké zuřivé vrčení..., znělo to, jako kdyby tady byl vlk nebo co...“

„Ach, ano,“ přikývl Karotka. „Víte, když se ti lupiči šli vzdát, tak se...“ Karotka poskytl klenotníkovi něco, co vlastně ani nebylo vysvětlením, ale protože *tón* jeho hlasu rozhodně tvrdil, že to vysvětlení je, věřil tomu pan Vortin ještě pět minut potom, co Karotka s Anguou odešli.

„Tak to je hezký začátek dne,“ prohlásil Karotka.

„Děkuju ti, ano, nepřišla jsem k žádnému úrazu,“ řekla Angua.

„Po takových akcích vždycky všechno na nějakou chvíli vypadá, jako že to má smysl.“

„Mám jen rozcuchané vlasy a zničenou novou blůzu.“

„Skvělá práce.“

„Někdy mám dojem, že vůbec neposloucháš, co ti říkám,“ posteskla si Angua.

„To rád slyším,“ přikývl Karotka.

Nastoupila celá Hlídka. Elánius se rozhlédl po tom moři tváří.

U všech bohů, pomyslel si. Kolik jich to už máme? Před několika lety by se dali příslušníci Hlídky spočítat na prstech jedné ruky slepého řezníka, a teď...

A támhle ještě přicházejí *další!*

Naklonil se bokem ke kapitánu Karotkovi. „Co je to za lidi?“

„Strážníci, pane. Vy jste je přijal.“

„Já? Vždyť většinu z nich jsem nikdy ani *neviděl!*“

„Podepsal jste papíry, pane. A každý měsíc jim podepisujete výplaty. Tedy skoro každý měsíc.“

V jeho hlase zazněl náznak kritiky. Elániův přístup k administrativě byl jednoduchý. Nedotkl se jí, dokud někdo nezačal opravdu křičet, a to už byly všechny doklady v takovém stavu, že věděl, že mu ty hromady papíru musí někdo pomoci probrat.

„No dobrá, ale jak se ke stráži *dostali?*“

„Obvyklým způsobem, pane. Nechali jsme je přísahat, pak jsme každému dali helmu –“

„Moment! Támhleto je Reg Půlbotka! On je přece zombie! Pořád z něj opadávají kousky!“

„Je to velké zvíře v komunitě nemrtvých, pane,“ přikývl spokojeně Karotka.

„Jak *ten* se sem dostal?“

„Přišel sem minulý týden a stěžoval si na to, že strážníci obtěžovali nějakého bubáka, pane. Byl, hm, velmi vehementní, pane. Tak jsem ho přesvědčil, že Hlídka by potřebovala nějakého experta, a on se rozhodl stát se členem.“

„A co ty stížnosti? Přestalo to?“

„Máme jich dvakrát tolik než předtím. Všechny od nemrtvých. A všechny na pana Půlbotku. Je to psina, pane.“

Elánius vrhl na svého kapitána pohled koutkem oka.

„On je tím velmi dotčen, pane. Prohlásil, že zjistil, že nemrtví vůbec nechápou, jak obtížná je policejní služba v multivitální společnosti.“

Dobří bohové, pomyslel si Elánius, to je přesně to, co bych na jeho místě udělal já. Jenže já bych to udělal proto, že nejsem hodný člověk. Karotka *je* hodný člověk, vždyť za to byl prakticky několikrát vyznamenán, a ten by jistě ne...

Ale věděl, že se to nikdy nedozví. Někde za Karotkovým nevinným pohledem se ukrývaly ocelové dveře.

„A přijímal jste ho *vy*, že?“

„Ne, pane, vy, pane. Vy jste vyplnil jeho nástupní rozkaz, výstrojní list a umístěnku.“

Elániovi znovu přeletěla před očima hromada papírů, a hlavně děsivé množství dokladů, které musel podepisovat. Jenže podepsat se *musely* a další muže opravdu potřebovali. Šlo jen o to, že to měl být on, kdo ty muže...

„A verbovat smí každý člen Hlídky od hodnosti seržanta,“ řekl Karotka, který jako by mu četl myšlenky. „To je součástí Základních řádů. Stránka dvaadvacet, pane. Hned pod tím flekem od čaje.“

„A vy jste jich naverboval... kolik?“

„Och, snad jen jednoho nebo dva. Máme stále dost vysoký podstav, pane. Pořád bychom potřebovali nějakou tu ruku navíc.“

„V případě Reginalda Půlbotky jistě. Tomu nějaká ta ruka upadne každou chvíli.“

„Nechcete promluvit k mužstvu, pane?“

Elánus se rozhlédl po shromážděném... množství. Jiné slovo se v tomto případě nedalo použít. Tedy přesněji řečeno, bylo jich dost, ale nebylo by správné, aby některé z nich použil.

Byli mezi nimi velikáni i mrňousové, obtlouští i hubení, trollové ještě mechem obrostlí, bradatí trpaslíci, támhle se tyčila mohutná hliněná postava golema, strážníka Dorfla, támhle stáli nemrtví... a dodnes si nebyl jist, zda by vůbec nějaký termín dokázal zahrnout desátnici Anguu, velmi inteligentní dívku a v případě potřeby neméně užitečnou vlčici. Každý pes, jiná ves, řekl o nich kdysi seržant Tračník. A co ves, to bláznivý pes, protože normální člověk by se nestal policajtem.

Technicky vzato byli všichni v uniformách, až na to, že většina z nich měla trochu jinou uniformu než ostatní. Každého po nástupu poslali do skladiště, aby si vybral, co by se na něj hodilo, a teď před Elániem stálo něco jako putovní výstava: komické helmice v průběhu věků.

„Ehm... dámy a pánové –“ začal.

„Buďte zticha, prosím, a poslouvejte velitele Elánia!“ zařval Karotka.

Elánus zjistil, že se dívá přímo do očí desátnice Anguy, která se opírala o zeď. Dívka bezmocně obrátila oči k nebi.

„Ano, *ano*, děkuji vám, kapitáne,“ řekl Elánus. Pak se znovu obrátil k hustým šikům ankh-morporských statečných. Otevřel ústa. A pak je až na jeden koutek zase rychle zavřel. A tím koutkem rádoby nenápadně prohodil:

„Co je ten malý kousek na hlavě strážníka Pazourka?“

„To je kandidát čekatel strážník Cvoček Cvrkal, pane. On má rád dobrý výhled.“

„Ale vždyť je to *skřítek!*“

„Skvělý postřeh, pane.“

„Další z těch vašich?“

„*Našich*, pane,“ odpověděl Karotka a znovu použil ten svůj konejšivý tón. „Ano, pane. Minulý týden byl přidělen na stanici v ulici Vepřových drobů.“

„Och, bohové...“ zamumlal Elánius.

Cvoček Cvrkal si všiml jeho pohledu a zasalutoval. Měřil dvanáct centimetrů.

Elániovi se podařilo znovu nabýt na okamžik ztracenou duševní rovnováhu. Tlustí a hubení, vysocí a malí... každý z nás je pes z nějaké vsi.

„Nebudu vás zdržovat dlouho,“ řekl. „Všichni mě znáte... no, *většina* z vás mě zná,“ dodal a vrhl kosý pohled na Karotku, „a já nejsem zvyklý vést dlouhé proslovy. Jsem si však jistý, že jste si všichni všimli, jak ta záležitost kolem Lepše rozvlnila hladinu veřejného mínění a pobouřila lidi. Hodně a bezostyšně se mluví o válce. Podívejte, válka – to není naše věc. Válka je věcí vojáků. Naše věc je udržovat mír a klid. Chci vám však něco ukázat –“

O krok ustoupil a elegantním gestem něco vytáhl z kapsy. Tedy měl to v úmyslu. Ozvalo se tiché zapraskání látky, a to něco, co se zachytilo v podšívce, přece jen povolilo.

„K sakru... hm...“

Z roztržené kapsy vytáhl kus lesklého dřeva. Na jeho konci byla stříbrná hlavice ve tvaru knoflíku.

Policisté natáhli krky.

„Tohle... tedy tohle... jaksí...“ Elánius na okamžik zatápal v řeči. „Před několika týdnů za mnou přišel jeden starý muž z paláce. Dal mi tuhle ztracenou věcíčku. Má na sobě nápis *Regalie Velitele Hlídky, město ankh-morporské*. Víte, že v paláci nikdy nic nevyhodí.“

Neurčitě symbolem zamával. Dřevo bylo neobyčejně těžké.

„Tady nahoře, na tom knoflíku, to má erb, podívejte se.“ Třicet strážníků se pokusilo podívat.

„A já si pomyslel... pomyslel jsem si, dobrý bože, *tohle* mám nosit? Ale když jsem o tom chvíli přemýšlel, řekl jsem si, ale ne,

vlastně je to správné, konečně někdo po dlouhé době něco pochopil *správně*. Není to *zbraň*, je to jen *předmět*. Není určen k tomu, aby se používal, ale aby byl *vlastněn*. A to je vlastně podstata celé věci. Totéž jako s uniformami. Podívejte, vojenská uniforma má z vojáka udělat součástku celku, má docílit toho, aby *splynul* s ostatními stejně oblečenými, zatímco policejní uniforma má za úkol –“

Elánius umkl. Užaslé výrazy na tvářích před ním mu říkaly, že začal stavět domeček z karet, který nemá základnu z dostatečného počtu listů.

Odkašlal si.

„*No dobrá*,“ pokračoval s pohledem, který naznačoval, že by všichni měli zapomenout posledních dvacet vteřin, „naší povinností je *zabránit* lidem, aby se prali a bojovali spolu. V ulicích se děje hodně podivných věcí. Pravděpodobně jste slyšeli o tom, že se znovu zřizují soukromé oddíly. Dobrá, pokud lidé chtějí, ať se do nich hlásí. Ale my bychom neměli povolit žádná sročení lidí. Ve městě panuje ošklivá nálada. Nevím, co všechno se může stát, ale až se to stane, my budeme u toho.“ Rozhlédl se po místnosti. „A ještě jedna věc. Zítra přijede ten nový klačský vyslanec, nebo jak mu to říkají. Nemyslím, že by měl Cech vrahů nějaké ošklivé úmysly, ale my *dnes v noci* zkontrolujeme celou trasu, po které se zítra bude ubírat mágský průvod. Pěkný malý kšeftíček pro noční směnu. A dnes máme noční směnu *všichni*.“

Z hrdel přítomných se vydral bolestný sten.

„Jak říkal můj starý seržant: Kdo nesnese nějaký ten žertík, neměl se dát najeht,“ pokračoval Elánius. „Hezká podrobná kontrola, potřeseme si rukou se všemi klikami na cestě a pěkně si provětráme uniformy. Prostě a jednoduše, klasická policejní práce. Někaké dotazy? Výborně. Takže vám mnohokrát děkuju za pozornost.“

Mužstvo si uvědomilo, že se může rozejít, a při tom pomyšlení se v jeho řadách ozval tichý hovor a všichni se uvolnili.

Karotka začal tleskat.

Nebyl to potlesk, kterým obvykle ti prostřední nabádají ty dole, aby zatleskali těm nahoře*. Bylo v něm skutečné nadšení, což bylo ještě o něco horší. Několik nových, citlivějších strážníků se přidalo, a stejně jako několik oblázků může strhnout lavinu, strhli i oni ostatní, takže vzápětí naplnil místnost zvuk humanoidních dlaní narážejících o sebe.

Elánius se zamračil.

„Velmi podnětné, pane!“ obrátil se k němu Karotka, když se potlesk změnil v pravou bouři.

Na Ankh-Morpork se snesl déšť. Naplnil okapy, zaplnil město a pak ho odvál vítr. Chutnal slane.

Chrlíče se vyplížily z temných koutů, kde se ukrývaly přes den, a uhřadovaly se na římsách a věžích. Roztáhly uši a křídla, aby zachytily a prosály z vody všechno, co bylo k jídlu. Bylo úžasné, co všechno v Ankh-Morporku přelo. Déšť žab a drobných ryb byl celkem běžný, i když déšť, při němž padaly kovové kostry postelí, vzbudil jisté komentáře.

Přes okno Ossiho Náporky se lil hustý proud vody z prasklého okapu na střeše. Ossi seděl na posteli, protože v místnosti nejenže nebyla žádná židle, ale ani žádný další kus nábytku. V té chvíli mu to vůbec nevadilo. Během minuty dvou bude pravděpodobně velmi vzteklý. Ale je taky možné, že ne.

Ne že by byl Ossi jakýmkoliv způsobem nepřítel. Přátelé by o něm řekli, že je to tichý člověk, který si žije sám pro sebe, ale neřekli to, protože žádné přátele neměl. Byla tady ale skupina mužů, kteří chodili cvičit každého úterního večera na

* Pozn. autora: *Vypadá to tak, že dlaně jsou drženy v pravém úhlu k sobě a není jimi tleskáno, ale máváno. Mávajících při tom upřeně, někdy i výhrůžně zírají na přítomné, jako kdyby chtěli říci: „Buď tady budeme mít pěkný hlasitý aplaus, nebo budou všichni po škole.“*

lukostřeleckou střelnici ,a on s nimi potom občas zašel na pivo, seděl a poslouchal, jak si povídají. Jednou dokonce našetřil nějaké peníze a zaplatil rundu, i když ani tak si ho asi nebudou pamatovat, a když, tak takovým tím způsobem „aha... jo... Ossi“. Tak to mezi lidmi bývá. Lidé měli sklony vypouštět ho z paměti, nebrat ho na vědomí, stejně jako vy nevěnujete téměř žádnou pozornost prázdnému prostoru.

Nebyl hloupý. Hodně přemýšlel o různých věcech. Někdy seděl a přemýšlel celé hodiny, upíral pohled na protější stěnu, kam za deštivých nocí zatékalo a kde prosáklá voda vytvořila mapu Klače.

Někdo zabušil na dveře. „Pane Náporke? Můžu dovnitř?“

„Mám teď něco důležitého na práci, paní Strávená,“ odpověděl Náporke a zasunul luk pod postel k časopisům.

„Jedná se o nájemné!“

„Ano, paní Strávená?“

„Znáte má pravidla!“

„Zaplatím vám zítra, paní Strávená,“ řekl Ossi a vyhlédl z okna.

„Hotově na dlaň, a do oběda, jinak jdete!“

„Jistě, paní Strávená.“

Slyšel, jak dupe dolů po schodech.

Velmi pomalu napočítal do padesáti, pak se sehnul a vytáhl znovu svůj luk.

Angua byla na obchůzce s desátníkem Nóblhóchem. Nebylo to sice zdaleka ideální uspořádání, ale Karotka byl určen jako univerzální náhradník, obcházel město a měl zaskočit a pomoci všude, kde bylo třeba, a Alfréd Tračník, který mimochodem sestavoval rozpis služeb, měl nepřekonatelné nutkání dodělat jakousi administrativní práci v teple na strážnici. Takže byly vytvořeny dvojice ze zbylých partnerů. Hrozná představa.

„Mohl bych si s váma promluvit, slečno?“ nadhodil Noby, zatímco zkoušeli zámky u dveří a svítili lucernami do temných uliček.

„Prosím, Noby?“

„Je to osobní.“

„Och.“

„Víte, já bych se zeptal Freda, ale on by mi nerozuměl a já si myslím, že *vy* mně rozumět budete, protože jste *ženská*. Tedy alespoň většinou. Bez urážky.“

„Copak bys chtěl vědět, Noby?“

„Je to o... o mých... o mém pohlavním životě, slečno.“

Angua mlčela. Déšť bubnoval Nobymu do špatně padnoucí helmice.

„Myslím, že je na čase, abych se tomu podíval zpřímá do tváře, slečno.“

Angua v duchu proklela svou živou obrazotvornost.

„A, hm..., jak si představuješ, že bys to udělal, Noby?“

„No, víte, objednal jsem si poštou různé věci, slečno. Mastičky a tak.“

„Mastičky,“ opakovala Angua nevýrazně.

„Který se vetřou,“ snažil se ji Noby uvést do obrazu.

„Vetřou se.“

„A takovou tu věcičku, co s ní děláte různé věci –“

„Och, bohové...“

„Promiňte, slečno?“

„Cože? Aha... chvíli jsem myslela na něco jiného. Pokračuj. Takže s ní děláš různé věci?“

„Jo. Aby se mi zvětšily bicepsy a tak.“

„Aha, *cvičíš*. Vážně? Nezdálo se, že by měl Noby nějaké bicepsy, které by stály za řeč. Ve skutečnosti je ani moc neměl na čem mít. Technicky vzato *měl* paže, protože jeho ruce přiléhaly k ramenům, ale víc se o tom říci nedalo.

Zděšený zájem nakonec překonal Anguin ostych.

„Ale *proč*, Noby?“

Rozpačitě sklopil oči.

„No... víte... já bych... děvčata a tak...“

K Anguinu překvapení se Noby červenal.

„To jako myslíš...“ začala. „Ty bys chtěl..., ty hledáš...“

„Ó ne, slečno, mně nejde jen o... Heleďte, když chcete, aby všechno bylo tak, jak má být... já tedy ano, takže ne,“ vysvětloval Noby vyčítavě. „Já chci říct, že jak člověk stárne, žejo, napadá ho, že by se měl usadit, najít si někoho, s kým by mohl ruku v ruce jít po tom hrbolatým chodníku života... Proč máte tak otevřenou pus, slečno?“

Angua rychle zavřela ústa.

„Ale já nějak ne a ne potkat žádné děvče,“ pokračoval Noby. „Teda, víte, já *potkávám* různé holky, ale ony většinou utečou.“

„A to i přesto, že se mažeš krémy.“

„Jo.“

„A že cvičíš.“

„No.“

„No, vidím, že ses do toho pustil ze všech stran,“ poznamenala Angua. „Jenom by mě zajímalo, v čem je ta chyba.“ Povzdechla si. „A co Vitálie Trásníková z Jilmové ulice?“

„Ta má dřevěnou nohu.“

„Hm, a co Pravdomluva Strkvorová, to je příjemné děvče, má stánek s ústřicemi a srdcovkami na Ojíněné ulici?“

„Myslíte Kladivounku? Pořád smrdí rybama. A šilhá.“

„Ale má své vlastní živobytí. A vaří skvělou rybí polévku.“

„A šilhá.“

„No, ona tak docela nešilhá, Noby.“

„No, to máte určitě pravdu, ale dobře víte, co tím myslím.“

Angua musela v duchu připustit, že to opravdu ví. Pravdomluva měla *opak* šilhání. Jak se zdálo, její oči měly neodolatelnou touhu nahlédnout do k nim přiléhajícího ucha. Když jste s ní mluvili, museli jste neustále potlačovat pocit, že až váš hovor skončí, rozejde se Pravdomluva dvěma různými směry. Ryby ale kuchala jako mistr své profese.

Angua si znovu povzdechla. Tyhle příznaky znala. *Říkaly*, že dotyčný touží po spřízněné duši, vřelém srdci a někom, kdo by se s ním podělil o starosti, radosti a práci, ale dříve či později

se list požadavků rozšířil o kůži jako hedvábí a hrud', která by nahradila stádečko krav.

S výjimkou Karotky. To bylo skoro... to byla jedna z těch věcí, které ji na něm téměř popouzely. Měla podezření, že by mu nevadilo, kdyby si oholila hlavu nebo vypěstovala plnovous. Ne že by si toho nevšiml, prostě by mu to *nevadilo*, a to ji z nějakého nepochopitelného důvodu rozčilovalo.

„Jediné, co bych ti mohla poradit,“ řekla, „je, že ženy jsou často přitahovány muži, kteří je dokážou rozesmát.“

Noby pookřál. „Vážně? V tom případě by mně to nemělo dělat žádné velké potíže.“

„Výborně.“

„Lidi se mi smějou skoro pořád.“

Vysoko nad nimi Ossi Náporka, který vůbec nevnímal déšť, jenž ho už dávno promočil na kůži, zkontroloval nepromokavý obal svého luku a usadil se k dlouhému čekání.

Déšť je přítelem policajtů. Dnes večer většina lidí vystačí se zločiny spáchanými pod střechou.

Elánus stál v závětrí jedné z fontán na náměstí Náhlého osvícení. Fontána už celé roky nefungovala, ale Elánus byl stejně mokrá, jako kdyby tryskala naplno. Ještě nikdy předtím nezažil déšť, který by padal vodorovně.

Široko daleko nebylo živé duše. Déšť pochodoval náměstím jako... jako armáda. A najednou se mu z podvědomí vynořila představa. Vzpomínka z mládí. Je legrační, jak se tyhle věci ukrývají v temných koutech vašeho mozku a najednou na vás odněkud vyskočí.

Déšť dopadající na hladinu vody...

Ach ano... Když byl malý chlapec, hrál si na to, že dešťové kapky, dopadající do vody proudící u chodníků, jsou vojáci. Miliony vojáků. A bublinky, které se po některých kapkách objevily na hladině, to byli jezdcí. Právě teď si nevzpomínal, co byli chcípí psi, kteří tu a tam pluli stokami. Nejspíš nějaké dobývací stroje.

Kolem bot se mu točila voda, s níž se mísila ta, která odkapávala z pláště. Když se pokusil zapálit si doutník, vítr mu sfoukával sirky, a i kdyby se mu to podařilo, z okraje helmy mu stékalo tolik vody, že by mu doutník stejně uhasila.

Ušklíbl se do tmy.

Byl momentálně šťastný muž. Byla mu zima, byl promoklý a sám a pokoušel se ukrýt před tím neošklivějším počasím, jaké si jen člověk dokáže představit. Ve tři hodiny ráno. Podobně ovšem strávil už několik nejkrásnějších nocí svého života. V takových chvílích prostě můžete... jistým způsobem nahrbit ramena, *takhle*, zatáhnout mezi ně hlavu, *takhle*, a stát se malým soukromým vesmírem tepla a klidu, zatímco do helmy vám bubnuje déšť, mozek vám pravidelně tiká a vy si probíráte svět...

Bylo to jako za těch starých dnů, když se o Hlídku nikdo nezajímal, natož aby se o ni staral, a jediné, co strážník opravdu musel, bylo vyhýbat se malérům. To byly dny, kdy nebylo moc co na práci.

Jenže ono i tenkrát *bylo* co na práci, ozval se jeho vnitřní hlas. Ale ty jsi to prostě nedělal.

Cítil váhu služebního obušku ve speciální kapse, kterou mu Sibyla všila do kalhot. Proč je to jen kus obyčejného dřeva? ptal se sám sebe, když ho vytáhl. Proč ne meč?

Tohle je symbolem moci. A vzápětí si uvědomil, proč tím symbolem nikdy nemůže být meč...

„Haló, vy tam, dobrý občane! Mohu se zeptat, co tady děláte tak časné ráno?“

Povzdechl si. V temnotě se objevila lucerna obklopená kruhem kalného světla, které se lámalo v proudech padající vody.

Haló, vy tam, dobrý občane... v celém městě existoval jediný člověk, který by řekl něco takového a přitom svá slova myslel zcela vážně.

„To jsem já, kapitáne.“

Kruhová svatozář se přiblížila a osvětlila mokrou tvář kapitána Karotky. Mladý muž vysekl předpisové zasalutování – a to

prosím v pitomé tři hodiny ráno a za počasí, že by člověk psa nevyhnal, pomyslel si Elánius –, které by vehnalo slzu štěstí do očí i tomu nejzavilejšímu seržantovi, chorobně závislému na drilu.

„Co děláte v tomhle počasí venku, pane?“

„Chtěl jsem jen... Chtěl jsem zkontrolovat, jak to jde.“

„To jste mohl všechno klidně nechat na mně,“ řekl Karotka.
„Přenesení pravomocí je klíčem k úspěšnému velení.“

„Ano? Skutečně?“ zajímal se Elánius kysele. „Přísahám, člověk se celý život učí, že?“ A ty se skutečně učíš, dodal v soukromí své hlavy. A byl si *téměř* jistý, že to byla myšlenka zlá a hloupá.

„Už jsme skoro skončili, pane. Zkontrolovali jsme všechny prázdné domy. Na trase bude od rána speciální oddíl strážníků. A chrliče budou tak vysoko, jak to jen bude možné. A víte, jak *ti* jsou dobří jako pozorovatelé.“

„Chrliče? Já myslel, že máme jen strážníka Dolutryska...“

„A teď ještě četníka Frontona, pane.“

„Jeden z těch vašich?“

„Našich, pane. Podepsal jste jeho –“

„Ano, ano, určitě jsem to udělal. Kruci!“

Závan větru zachytil proud vody padající z přeplněného okapu a chrstl ji Elániovi za krk.

„Říká se, že ten nový ostrov narušil a změnil vzdušné proudy,“ podotkl Karotka.

„Nejen ty vzdušné,“ zabručel Elánius. „Spousta povyku pro nic... tedy pro pár mizerných čtverečních kilometrů bahna a pár starých zřícenin! Koho to zajímá?“

„Říkají, že je ten kus země strategicky nesmírně důležitý,“ nadhodil Karotka, který se držel o krok za Elániem.

„A k čemu? Vždyť s nikým neválčíme. Pch! Ale mohli bychom začít válku jen proto, abychom si udrželi nějaký pitomý ostrov, který by pro nás byl důležitý pouze v případě, že bychom s někým válčili, co?“

„Hm, já si myslím, že jeho lordstvo to během dnešního dne vyřeší. Jsem si jistý, že když se kolem stolu sejdou lidé umírněných názorů a dobré vůle, neexistuje problém, který by nedokázali vyřešit,“ odpověděl mu Karotka vesele.

A to on si jistě je, pomyslel si Elánius zachmuřeně. On si je opravdu jistý. „Víte toho o Klači hodně?“ zeptal se.

„No, něco jsem si přečetl, pane.“

„Říká se, že je to prakticky samý písek.“

„Tak nějak, pane. Asi ano.“

Někde před nimi se ozval praskot a vzápětí výkřik. Policisté jsou znalci výkřiků. Pro znalce byl nebetyčný rozdíl mezi výkřikem „Jsem přimáznutej, a teďka jsem si ještě navíc šláp na prsty u rukou a nemůžu vstát!“ a výkřikem „Bacha! Má nůž!“.

Oba muži se dali do běhu.

V úzké uličce zaplálo světlo. Těžké kroky mizely ve tmě.

Světlo se linulo rozbitým výkladem malého obchodu. Elánius se protáhl vchodem, stáhl si promočený plášť a hodil ho na oheň, který hořel uprostřed místnosti.

Ozval se sykot a vzduchem se rozšířil pach horké kůže.

Elánius ustoupil a pokusil se zjistit, kde to, u všech kozlů, je.

Zíralo na něj několik lidí. Jeho mysl pomalu shromažďovala klíče k záhadě: turban, dlouhý plnovous, ženské klenoty...

„Odkud sem přišel? Co je to za člověka?“

„Ehm... dobré ráno?“ řekl obezřetně. „Zdá se, že tady došlo k nějaké nehodě, co?“ Opatrně zvedl plášť.

V loužičky kouřícího oleje ležela roztržitá láhev.

Elánius vrhl pohled k rozbitému oknu. „Aha...“

Další dva lidé v místnosti byli chlapec, skoro tak vysoký jako jeho otec, a malá holčička, která se pokoušela ukrýt za matku.

Elánius cítil, jak mu žaludek ztěžkl jako olovo.

Ve dveřích se objevil Karotka.

„Ztratil jsem je,“ vypravil ze sebe zadýchaně. „Myslím, že byli tři. V tom dešti není vidět skoro na krok... **Oh, hleďme, to je přece pan Muibarak. V bohů, co se to tady stalo?**“

„Kapitáne Karotka! Někdo nám právě hodil oknem do bytu hořící láhev s olejem a pak sem vběhl tenhle otrhanec a uhasil ji!“

„Co to říkal? A co jste to říkal vy?“ díval se Elánius z jednoho na druhého. „Vy umíte klačky?“

„Trochu, ale ne moc dobře,“ přiznával Karotka poctivě. „Ani za nic se nedokážu naučit tu jejich hrdelní výslovnost.“

„Ale... rozuměl jste tomu, co říkal?“

„To ano. Mimochodem, velice vám děkoval. **Nelamte si s tím hlavu, pane Muibaraku. Ten muž je z Hlídky.**“

„Ale mluvíte docela –“

Karotka si klekl a prohlížel si pozorně zbytky láhve.

„No, víte přece, jako to bývá. Člověk sem tu a tam zajde při noční šichtě na teplý preclík s kmínem a snaží se, aby řeč nestála. Jistě jste taky sem tam nějaké to slovo pochytil, pane.“

„No... možná tak vindalú...“

„Tohle byla zápalná bomba, pane.“

„Já vím, kapitáne.“

„To je opravdu moc špatná věc. Kdo by mohl udělat něco takového?“

„Myslíte právě dnes?“ zamračil se Elánius. „Myslím, že půlka města.“

Podíval se bezmocně na Muibaraka. Vzdáleně jeho tvář poznával. Povědomá se mu zdála i tvář paní Muibarakové. Byly to... prostě tváře. Obvykle jste je vídali na druhém konci rukou, které vám nabízely porci karí nebo nějaký ten kebab. Někdy se o stánek staral hoch. Obchod otevíral velmi časně ráno, a o co dříve měl otevřeno, o to později zavíral večer, v době, kdy ulice patřily pekařům, kriminálíkům a policistům.

Elánius to místo znal pod jménem Pozemská jídla. Noby říkal, že Muibarak chtěl nějaké slovo, které vyjadřuje „obyčejný, prostý, každodenní“, a vyptával se po okolí, až narazil na takové, jehož zvuk se mu líbil.

„Ehm... řekněte mu... řekněte mu, že tady zůstanete, a já

se vrátím na strážnici a pošlu sem někoho, aby vás vystřídal,“ řekl Elánius.

„Děkuji vám,“ řekl Muibarak.

„Ach, vy rozumíte –“ Elánius se cítil jako hlupák. „Ale samozřejmě, že ano. Vždyť už tady musíte být alespoň... kolik?... pět šest let?“

„Deset let, pane.“

„Opravdu,“ vypravil ze sebe Elánius trochu horečnatě. „Tak dlouho? No, myslím... dobře, raději abych už šel... Přeju dobré ráno –“

Vyběhl do deště.

Musím tam chodit už celé *roky*, pomyslel si, když procházel temnotou a boty mu šplouchaly v kalužích. A vím jenom, co to znamená vinalú. A... korma...? Karotka tady byl sotva deset minut, a hlaholí tím jazykem jako domorodec.

Dobrý bože, v trpasličtině bych se domluvil a umím říct v trollštině takové ty základní věcičky, jako třeba „položte okamžitě ten kámen, nebo jste zatčen“, ale...

Vdusal na strážnici a voda z něj odstříkovala na všechny strany. Alfréd Tračnick tíše podřimoval za stolem. Z piety k tomu, že se s Alfrédem znají celé ty dlouhé roky, si Elánius stahoval plášť zvláště hlučně. Když se otočil, seděl seržant Tračnick v pozoru.

„Netušil jsem, že jste dnes v noci venku, pane Elánie.“

„Je to neoficiální, Frede,“ odpověděl mu Elánius. Od jistých lidí mu pane Elánie nevadilo. Bylo to zvláštní, ale měl pocit, že oni si to právo jistým způsobem zasloužili. „Pošlete někoho do jídelny Pozemská jídla ve Skandální uličce, ano? Stala se tam nějaká nepříjemnost.“

Došel ke schodům.

„Zůstáváte tady, pane?“

„Ano,“ přikývl Elánius zachmuřeně. „Musím dodělat nějaké papíry.“

* * *

Na Lepš se lil déšť tak hustý, že ostrovu snad ani nestálo za to zvedat se z mořských hlubin.

Většina badatelů-průzkumníků spala ve svých člunech. Na ostrově, který se tak náhle zvedl z mořského dna, sice *byly* budovy, ale...

... ty tak nějak nebyly úplně v pořádku.

Kuboš Janeček vyhlédl zpod plachty, kterou natáhl nad palubu. Občas se zablesklo a chomáče mlhy, stoupající z mokré země, v jejich svitu vždycky zbělely jako mléko.

Město v září blesků vypadalo až příliš zlověstně. Byly tam sice věci, které dokázal rozeznat – pilíře a schodiště, lomené oblouky a tak dále –, ale byly tam také jiné... Otřásl se. Vypadalo to, jako kdyby se kdysi člověk pokusil dodat lidský vzhled stavbám, které byly až příliš staré...

Příčinou toho, že všichni zůstávali ve člunech, byl jeho syn.

Toho rána se na břeh vypravila skupina ankh-morporských rybářů, aby se poohlédla po hromádách pokladů, které, jak každý ví, pokrývají mořské dno, a našla dočista umytou, hladce dlážděnou plochu. Překrásné modré a bílé dlaždice vytvářely obrazce mořských vln, lastur a v jejich středu byl obraz kalmara.

A Lesbín prohlásil: „To je pěkně velká chobotnice, co, tati?“

Všichni se rozhlédli po okolních budovách, pokrytých řasami a mořskou trávou, a všem najednou se v hlavě zrodila Myšlenka. Nikdo ji sice nevyslovil, ale skládala se z mnoha malých myšlenek, které se týkaly malých vlnek v některých jezírcích nebo tichého šplouchání v temných podzemních sklepech, a vyvolávaly v jejich myslích představy rohovitých zobáků ukrytých v hlubinách a oněch podivných věcí, jejichž zbytky občas uváznou v rybářských sítích, nebo je vlny vyplaví na mořský břeh*. Občas rybáři vytáhnou z moře věci, které jim dokážou znechutit ryby na celý život.

* Pozn. překl.: *Já se těm rybářům ani nedivím. Pozemští rybáři na tom nejsou o moc líp. Cituji z knihy B. Heuvelmanse Po stopách*

A najednou všichni ztratili chuť dál pátrat, a to hlavně z obavy, aby náhodou něco nenašli.

Kuboš Janeček zatáhl hlavu zpět pod plachtu.

„Proč se nevrátíme domů, tati?“ dotazoval se jeho syn. „Říkal jsi přece, že ti z toho místa běhá po zádech mráz.“

„To jo, ale je to ankh-morporský mráz, jasné? A nedovolíme, aby běhal po zádech nějakým cizincům.“

„Tati?“

„Copak, chlapče?“

„Kdo to byl pan Hong?“

„Jak to mám vědět?“

„Já jenom, že když jsme se vraceli zpátky ke člunům, jeden z mužských řekl: ‚Všichni víme, co se stalo panu Hongovi, když tenkrát za úplňku otevřel tu svou rybí restauraci U tří veselých štěstí na místě, kde býval chrám starého rybího boha v Dagonově ulici, ne...?‘ No a já to nevím.“

„Hm...“ Kuboš Janeček zaváhal. Konec konců, Les už byl velký hoch...

„On... zavíral tak trochu ve spěchu, hochu. Tak rychle, že tam dokonce nechal nějaké věci.“

„Jaké?“

„No, když už to musíš vědět, tak půl ucha a jednu ledvinu.“

„Pozor!“

Člun se zakýval, dřevo zapraštělo. Janeček s trhnutím zvedl plachtu. Zalila ho sprška slané vody. Odněkud zblízka se z vlh-

mořských oblud (česky edice Kolumbus, Mladá fronta 1968): „U kal-mara rodu Architeuthis, jehož tělo včetně hlavy je dlouhé n metrů, dosahuje průměr největších přísavek téměř n centimetrů.

Největší rohovité kroužky (přísavky) ulovených kalmarů mají průměr asi 4 palce (10 cm). Přesto se na tělech zabitých vorvaňů našly jizvy, jejichž průměr přesahuje 18 palců (45 cm). Tato velmi zajímavá skutečnost byla vynesena na světlo a pak – litujeme, že to musíme říci – pečlivě ignorována.“ A teď si to přeberte.